

Tuarascáil Bhliantúil 2007

1 Post Room

2 Franchise Public

Veterinarian

3 Planning Reception

Insurance

IT Training

4 South Cork Hinterland

Payroll

Payments

Collection

ates

Clár

Ráiteas ón gCathaoirleach	4
Réamhrá	7
Forbhreathnú – Míchumas in Éirinn 2007	9
Tosaíocht straitéiseach 1	13
Tacú le gníomhú éifeachtach faoin Straitéis Náisiúnta Míchumais	
Tosaíocht straitéiseach 2	23
Monatóireacht agus athbhreithniú ar an Straitéis Náisiúnta Míchumais	
Tosaíocht straitéiseach 3	27
Ceisteanna a aithint a bhaineann le polasaí agus le cleachtais i leith daoine míchumasaithe agus comhairle a thabhairt fúthu	
Tosaíocht straitéiseach 4	35
Treoracha, caighdeáin agus cóid chleachtais a fhorbairt chun go mbeidh seirbhísí agus áiseanna ardchaighdeáin ann do dhaoine míchumasaithe	
Tosaíocht straitéiseach 5	39
Dícheall a dhéanamh na tosaíochtaí straitéiseacha go léir a bhaint amach agus feabhas a chur ar an gcumarsáid	
Ráitisí airgeadais do 2007	45
Aguisíní	73
1. Coistí ÚNM le linn 2007	
2. Foireann ÚNM ar 31 Nollaig 2007	
3. Ionadaíocht ÚNM ar chomhlachtaí seachtracha le linn 2007	
4. Foilseacháin agus aighneachtaí ÚNM le linn 2007	

Ráiteas ón gCathaoirleach

Bliain thábhachtach ab ea an bhliain 2007 inar tharla mórghorbairtí maidir le míchumas, ag tógaint ar an dul chun cinn a bhí déanta cheana féin chun an Straitéis Náisiúnta Míchumais a cur i gcrích.

Ar na forbairtí sin bhí cinneadh an Rialtais Oifig Míchumais agus Meabhair-Shláinte a bhunú. Beidh ról tábhachtach ag an oifig nua seo maidir le cúrsaí míchumais i ranna rialtais éagsúla a chomhordú.

Toisc caidreamh láidir a bheith ar siúl idir na páirtithe leasmhara, idir ranna rialtais, comhlachtaí poiblí agus ÚNM, is mór an dul chun cinn atá déanta faoin Straitéis. Creideann ÚNM go bhfuil bonn láidir faoi ghníomhú na straitéise toisc creat monatóireachta maraon le táscairí feidhmíochta a bheith bunaithe agus tá rún againn an aidhm seo a leanúint le linn 2008.

Ta ról reachtúil ag ÚNM maidir le monatóireacht tionchar na straitéise céanna agus dá réir sin le linn 2007 d'ullmhaigh an tÚdarás creat monatóireachta don **Chód Cleachtais um Theacht ar Sheirbhísí Poiblí agus ar Eolas ó Chomhlachtaí Poiblí**.

Céim suntasach a bhain le hobair agus le heolas an Údarais de réir an Acht um Míchumas 2005 ab ea bunú Lárionad Foirfeachta i nDearadh Uilíoch. Thug ÚNM tuairisc reachtúil don chéad uair faoi Roinn 5 an Achta ar fhostú lucht míchumais san earnáil phoiblí agus leanfar den mhonatóireacht seo i gcomhar leis na háisínteachtaí éagsúla san earnáil ins na blianta atá romhainn amach.

Rinneadh taighde ar mheon an phobail i leith an mhíchumais agus aithníodh roinnt ceisteanna go háirithe iad siúd a bhaineann le meabhairshláinte. Thugamar a ndúshlán trín bhfeachtas fógraíochta le linn 2007 agus d'éirigh go maith linn sa mhéid sin. Leanfar den obair chéanna i gcomhar lenár bpáirtithe leasmhara.

Ba mhaith liom an deis seo a ghlacadh mar Chathaoirleach buíochas ó chroí a ghabháil le baill an Údaráis agus leis na fo-choistí go léir. Is maith atá a fhios agam go bhfuil sárobair déanta acu agus iad go díograiseach ina leith. Caithfear buíochas a ghabháil leo seo a leanas, an Coiste Comhairle Meabhair-Shláinte, Coiste Taighde Eitice agus na Coistí Airgeadais agus Iniúchta as a gcuid comhairle agus saineolas a chuireann go mór le hobair an Údaráis.

Bliain rathúil ab ea 2007 agus gabhaim buíochas le foireann iomlán an ÚNM as a bheith fuinniúil díograiseach i gcónaí i leith na hoibre. Ar son an Údaráis aithním go bhfaighimid tacaíocht ar bhonn leanúnach ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, go háirithe ón Aonad um Chomhionannas Mhíchumais agus is cúis áthais dom an tuarascáil bhliantúil seo a cur faoi bhráid an Aire.

Angela Kerins – Cathaoirleach

Réamhrá

Is í seo an seachtú tuarascáil bhliantúil ag an Údarás Náisiúnta Míchumais. Sa tuarascáil seo tá cuntas ar dhul chun cinn atá déanta i bhfeidhmeanna reachtúla agus gníomhaíocht faoin **bPlean Straitéiseach 2007-2008**. Aithnítear roinnt dúshlán maidir le míchumas in Éirinn agus is iad seo a leanas na príomhphointí a éiríonn as na réimsí a bhfuil trácht orthu sa tuarascáil.

Chuir ÚNM comhairle neamhspleách údarásach ar ranna agus ar áisínreachtaí stáit mar gheall ar an Straitéis Náisiúnta Míchumais a chur i grích ins na réimsí mar chumarsáid, fostaíocht, sláinte, cúrsaí sóisialta agus iompair. Foilsíodh leabhrán eolais don phobal ar na hábhar chéanna. Laistigh den Straitéis tá reachtaíocht mhíchumais, clár ilbhliantúil infheistíochta do thosaíochtaí seirbhíse agus Pleananna Earnála don mhíchumas i sé chinn de ranna stáit.

Bhí bonn maith faoi dheachleachtas sa chóras bailiú sonraí agus forbairt eolais mar gheall ar an gcéad tuarascáil reachtúil ó ÚNM ar lucht mhíchumais a bheith fostaithe san earnáil phoiblí.

Cheap an ÚNM Príomhfeidhmeannach don chéad uair ar an Lárionad Foirfeachta i nDearadh Uilíoch (CEUD). Is é seo an Príomhchomhlacht in Éirinn a bhfuil sé de dhualgas orthu prionsabail a chur chun cinn maidir le timpeallacht oiriúnach do chách, beag beann ar aois, ar airde agus ar mhíchumas.

De réir taighde atá déanta ag ÚNM tuigtear dúinn go mbíonn bac ar dhaoine a bhfuil deacrachtaí acu ó thaobh meabhairshláinte de, páirt iomlán cothrom a glacadh i sochaí na hÉireann. Chuireamar feachtas náisiúnta ar bun i leith na faidhbe seo, idir raidió, telefís agus fógraíocht ag stadanna bus dar teideal “Challenging Attitudes to Mental Health”. Tá súil againn go dtiocfaidh athrú dá bharr ar mheon diúltach a bhíonn ag daoine maidir le meabhairshláinte.

Trín scéim Rochtain den Scoth (EtA) aithnítear comhlachtaí poiblí a mbíonn ardchaighdeán seirbhísí acu maidir le foirgintí agus le

háiseanna, foilsiúcháin, suímh idirlín, seirbhís don chustaiméir, acmhainní daonna agus nósanna soláthair. Bronnadh gradaim i 2007 ar thrí chinn déag de chomhlachtaí mar gheall ar an bhfeabhas sa teacht a bhí ar a gcuid seirbhísí; orthu san bhí an chéad gradam riamh ag an leibhéal ab airde.

Leantar den infheistíocht agus den bhforbairt in oiliúint foirne. Dá réir sin tá córas nua bainistíocht tionscnamh; feabhas ar an gCóras Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta, coiste páirtíochta; athbhreithniú ar struchtúir is ar chórais TE agus ar nósanna AD.

Forbhreathnú – Míchumas in Éirinn 2007

Tá sé de dhualgas ar an Údarás Náisiúnta Míchumais (ÚNM) comhairle a cur ar an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí maidir le haon cheisteanna a rachadh i bhfeidhm ar pholasaí agus ar chleachtais do lucht míchumais. Sa bhforbhreathnú seo tá achoimre ar chúrsaí mar atá faoi láthair agus díritear ar réimsí ina bhfuil obair fós le déanamh.

Forbairtí dearfacha

Fáiltíonn ÚNM roimh mhórán dul chun cinn ar chláir oibre an mhíchumais le linn 2007, go háirithe roimh na forbairtí seo a leanas:

- Shínigh Éire an Coinbhinsiún um Chearta Daoine Míchumasaithe na Náisiún Aontaithe 30 Márta
- Bunaíodh an tÚdarás Um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte (ÚFCS) - comhlacht neamhspleách chun feabhas a chur ar chaighdeán, ar shábháilteacht agus ar fhreagracht ins na seirbhísí sláinte agus cúram sóisialta, seirbhísí do lucht míchumais san áireamh
- Bhunaigh ÚFCS Grúpa Comhairle Caighdeán chun caighdeán náisiúnta a fhorbairt i leith ionaid ainmnithe do lucht míchumais, ag tógaint ar na caighdeáin a d'fhoilsigh ÚNM i 2004
- Beartaíodh ar Oifig Míchumais agus Meabhair-Shláinte a bhunú chun nascanna foirmiúla a chruthú idir ranna stáit maidir le sláinte, oideachas, dlí agus cirt, fiontar, trádáil agus fostaíocht

- Obair atá déanta ag grúpa oibre san Fheidhmeannacht na Seirbhísí Sláinte (FSS) chun áiseanna cruinnithe a sholáthar do lucht míchumais i measc an phobail
- Dul chun cinn mór maidir leis an Straitéis Náisiúnta Míchumais agus na Pleananna Earnála a chur i gcrích, go háirithe:
 - breis foirne, uaireanta cúraim agus áit cónaithe faoin gclár maoiniú ilbhliantúil
 - tús curtha le Cuid 2 den Acht um Mhíchumas 2005 maidir le leanaí faoi bhun 5 bliana d'aois
 - feabhas ar rátaí leasa shóisialaigh do mhíchumasaithe agus do lucht a gcúraim, mar atá Liúntas Daoine Míchumasaithe agus Sochar Easláine ar €197.80 in aghaidh na seachtaine agus Pinsean Easláine ar €203 ó Eanáir 2008
 - scéim nua don Deontas Míchumais i leith teach a chur in oiriúint nó síneadh a chur leis
 - dul chun cinn maidir le bealach isteach i gcarráistí bus agus traenach a bheith oiriúnach
 - réamhobair ag údaráis áitiúla chun inúchadh, comhairliú agus forbairt a dhéanamh ar phleananna gníomhaíochta i leith sráideanna agus áiseanna comhairlí contae agus cathrach
 - maoiniú ón gCiste Sóisialta an AE do thionscnamh chun an clár páirtíochta sóisialta agus eacnamaíoch atá i bPlean Earnála ag an Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh a fhorbairt
 - Nósanna an Oireachtais a leasú chun go mbeidh aon tograí nua os comhair an Rialtais ag teacht le polasaí míchumais

Ceisteanna Tábhachtacha

Beidh saothar leanúnach ar siúl ag an ÚNM chun tacú leis an Straitéis Náisiúnta Míchumais a cur i gcrích go háirithe ins na réimsí seo a leanas:

Straitéis Náisiúnta Míchumais: Creat aontaithe chun monatóireacht a dhéanamh ar spriocanna na Straitéise ag leibhéal náisiúnta agus ins na ranna stáit, táscairí a léireoidh an fheidhmíocht maraon le tionchar na Straitéise ar shaol daoine atá faoi mhíchumas.

Measúnú ar ghátar: Tús a chur le measúnú ar ghátar gach aoisghrúpa de réir Cuid 2 den Acht um Míchumas 2005, measúnú faoin Education for Persons with Special Educational Needs Act 2004 maidir le planáil agus forbairt seirbhísí san áireamh.

Infheistíocht: Beidh ról ainmnithe ag an gclár ilbhliantúil infheistíochta maidir le feabhsú seirbhísí tábhachtacha do dhaoine atá faoi mhíchumas.

Straitéis Fhostaíochta: Beidh straitéis chuimsitheach fhostaíochta á forbairt faoin bPlean Earnála ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta chun freastal ar riachtanaisí lucht míchumais, trí leas a bhaint as iarrachtaí ins na hearnála príobháideach agus poiblí.

Fostaíocht do lucht éislinne: Deis chun teagmháil a dhéanamh le páirtithe leasmhara faoi shaotharlanna maidir le caighdeáin, le tacaíocht, gníomhaíochtaí agus cursaí fostaíochta go háirithe i gcomhthéacs athbhreithniú ar Sheirbhísí Lae d'Aosaigh.

Cónaí i measc an phobail: Caithfear polasaí agus clár náisiúnta a fhorbairt a bheidh cuimsitheach agus éifeachtach, ag bogadh amach ó ionaid mhóra cónaithe go dtí tacaíochtaí aonair chun gur féidir le lucht míchumais cónaí i measc an phobail.

Beidh ÚNM ag saothrú de shíor i gcomhar leis na páirtithe cuí chun comhairle a thabhairt faoi pholasaí agus faoi chleachtais ins na réimsí úd.

Tosaíocht

Straitéiseach 1

Tacú le gníomhú éifeachtach faoin Straitéis Náisiúnta Míchumais

Feachtas eolais

I gcroílár an fheachtais ag an ÚNM faoin Straitéis Náisiúnta Míchumais bhí an leabhrán dar teideal **Pleananna Nua Míchumais: a dtairbhe duitse agus do do chlann** a cuireadh isteach i ngach teaghlach ar fud na tíre. Seoladh leaganacha speisialta eile i bhformáid éagsúla chuig tithe altranais, institiúidí cúraim agus chuig na príosúin.

Sa leabhrán seo tá cursíos ar an dtionchar a bheidh ag an Straitéis Náisiúnta Míchumais ar shaol na ndaoine maraon le sonraí faoi na foinsí eolais i réimsí mar shláinte, obair agus oiliúint, cúrsaí iompair, an comhshaol, cumarsáid, rialtas áitiúil agus cúrsaí leasa shóisialaigh.

Bhí feachtas fógraíochta raidió chomh maith agus líne glaochoigil chun cabhrú leo siúd a mbeadh cóipeanna breise den leabhrán uathu. Tháinig thart ar 600 glaoch chuig an uimhir sin le linn scaipeadh an leabhráin.

Ról Comhairlitheach

Bíonn teagmháil idir ÚNM agus comhlachtaí eile chun tacú leis an Straitéis Náisiúnta Míchumais a cur i gcrích. Sa mhír seo tá na príomhghníomhaíochtaí dá leithéid a tharla le linn 2007.

Cumarsáid

Bhí baint ag ÚNM le comhairliúcháin faoi cheadúnais do theilifís digiteach domhanda agus tugadh comhairle faoin dteicneolaíocht fíolóliteach chuici sin.

Ba é ÚNM a bhí mar óstaigh ag trí chinn de chruinnithe a bhí ag an Industry Forum on Services for People with Disabilities de chuid an Choimisiún Rialáil Cumarsáide (ComReg); fóram é seo do sholáthróirí telechumarsáide agus d'eagraíochtaí míchumais. De réir taighde a lorgaíodh níl an teacht chéanna ag lucht míchumais ar an Idirlíon is atá ag an bpobal i gcoitinne. Sheol ÚNM agus ComReg le chéile treoir nua do sheirbhísí teileafóin agus leathanbhanda i gcomhair leis an bhFóram seo.

Fostaíocht

Chuir ÚNM seimináir ar siúl i mí Márta d'fhostóirí agus do pháirtithe sóisialta eile mar gheall ar a dtuairisc iomlán fostaíochta **A Strategy of Engagement.**

Bhí baint ag ÚNM leis an saothar atá déanta ag an gCoiste Comhairleach Náisiúnta um Mhíchumas de chuid FÁS agus leis an bhFóram Comhairleach ar Fhostaíocht Lucht Míchumais ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta. Cuireadh comhairle freisin faoi thaighde ar choinneál post.

Tharla plé i mí an Mheithimh chun cabhrú leis an Údarás Náisiúnta um Shábháilteacht agus Sláinte Ceirde maidir le forbairt treoracha i leith fostaíocht lucht míchumais.

Teacht ar sheirbhísí Sláinte

Ta páirtíocht ar bun idir ÚNM agus FSS maidir le ceist teacht ar sheirbhísí sláinte agus le treoracha a fhorbairt chun feabhas a chur ar réiteach na faidhbe seo.

Seirbhísí sláinte – Measúnacht ar ghátar

Tharla an próiseas neamhspleách faoi mheasúnacht ar ghátar do leanaí faoi bhun 5 bliana d'aois, de réir Cuid 2 den Acht um Mhíchumas 2005, I Meitheamh 2007. Cuireadh comhairle faoi mheasúnacht ar ghátar agus faoin gcreat riachtanach chuici sin trí na grúpaí cuí oibre.

Seirbhísí sláinte – Tionchar institiúidí a laghdú

Leagtar síos go soiléir in Airteagal 19 san Coinbhinsiún um Chearta Daoine Míchumasaithe na Náisiún Aontaithe go bhfuil sé de cheart ag lucht míchumais maireachtáil i measc an phobail agus rogha cothrom a bheith acu chomh maith le cách. Bhí ÚNM mar óstaigh ag plé agus díospóireacht faoin gceist seo mí na Nollag. I measc na

gcainteoirí idirnáisiúnta bhí Dr Julie Beadle-Brown, Dr Nancy Thaler agus Ms Kathryn Stiles. Tá sé tábhachtach leas a bhaint as taithí idirnáisiúnta sa chomhthéacs seo.

Tharla comhoibriú le linn 2006 leis an FSS, Inclusion Ireland, an Cónaidhm Náisiúnta na gComhlachtaí Deonacha agus an Bord Taighde Sláinte chun taighde a choimisiúnú ó chomhlacht idirnáisiúnta ar thorthaí agus ar chostas lóistín tacaíthe do dhaoine ata faoi mhíchumas intleachta. Bhí plé agus breithniú ar mhodhanna chun measúnacht a dhéanamh ar chaighdeáin agus ar chostas a leithéid de sheirbhís chónaithe. Cuireadh deireadh leis an dtaighde le linn 2007 agus foilseofar na torthaí i 2008.

Bhí baint freisin ag ÚNM le Grúpa Oibre FSS faoi Sheirbhísí Lae d'Aosaigh agus leis an gCoiste Comhairleach Náisiúnta um Mhíchumas ag an Roinn Sláinte agus Leanaí.

Beifear in ann tógáil ar na tionscnaimh úd chun straitéis náisiúnta a bhunú.

Tithíocht agus an Comhshaol

Ball den ghrúpa oibre a bhunaigh An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil chun straitéis tithíochta do lucht míchumais a bhunú is ea ÚNM. Dá bhrí sin bhí seisiún le saineolaithe faoin dtithíocht agus meabhair-shláinte i mí Aibreáin agus cuireadh tuairisc uaidh sin faoi bhráid na Roinne agus an ghrúpa oibre.

I measc réimsí comhairle eile bhí:

- Treoracha d'údaráis phleanála faoin bhforbairt tithíochta ón Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil
- Scéimeanna Nua Deontas Tithíochta do lucht míchumais
- Caighdeáin dearaidh d'árasáin
- An prótacal ag An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil faoi riachtanaisí tithíochta do leanaí faoi bhun 5 bliana d'aois
- Measúnacht ar riachtanaisí tithíochta do lucht míchumais

- Treoracha d'údaráis áitiúla ón Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil – Meamram faoi dheontais i leith bóithre den dara grád
- Páipéar Glas ar Leasú Rialtais Áitiúil

Cúrsaí Sóisialta

Bhí ÚNM ag obair leis An Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh mar gheall ar chur chuige teagmhála san iarracht atá á dhéanamh páirtíocht shóisialta agus eacnamaíoch a bhaint amach do lucht míchumais. Ghlac an Ciste Sóisialta na h Eorpa leis an dtionscnamh i mí na Nollag.

Tharla comhchomhairle ag an ÚNM i mí Iúil ar chostas míchumais i dtreo polasaithe a leagadh síos sa todhchaí.

Chuir ÚNM comhairle ar An Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh faoi thaighde ar cheist an Liúntas Míchumais a íoc in aois 16.

Cúrsaí Iompair

Bhí ÚNM ag obair i gcomhar leis An Roinn Iompair chun treoracha a fhorbairt do na grúpa úsáideoirí a bunaíodh faoin bPlean Earnála don iompar bus, traenach, Luas, mara agus aeir.

Ar an dul céanna bhí siad ag obair le rannóg na mara, trín bhFóram Iompair Mara, chun feabhas a chur ar bhealach isteach do bháid, do longa agus do chuanta. D'oibrigh siad freisin leis An gCoimisiún um Rialáil Tacsaithe ar chaighdeáin feithiclí a fhorbairt.

Dualgaisí reachtúla eile a chomhlíonadh

Daoine faoi mhíchumas a fhostú sa tseirbhís phoiblí

Le linn 2007 bhí ról reachtúil den chéad uair ag ÚNM i monatóireacht faoi Chuid 5 den Acht um Mhíchumas 2005. Faoin mhír sin tá dualgas ar chomhlachtaí poblí tacú le fostaíocht lucht míchumais; mar sprioc caithfidh 3% dá gcuid foirne a bheith ar míchumas.

Ghlac an tAire le fíoraí an ÚNM chun monatóireacht a dhéanamh ar an ngné seo faoi Alt 48(6) an Achta. D'oibrigh ÚNM go dlúth le comhlachtaí poiblí agus leis na coistí reachtúla i ranna éagsúla stáit; mhol siad modhanna chun sonraí a bhailiú faoi chomhlíonadh.

Aithnítear i dtuairisc ÚNM go bhfuil deachleachtas san earnáil poiblí agus tugtar achoimre ar eolas ós na coistí monatóireachta. Aithnítear freisin go bhfuil sé rídheacair a bheith cruinn maidir le bailiú sonraí. Is fíor nach bhfuil an t-eolas a bhailítear go hiomlán cruinn i gcónaí faoin méid a bheadh bainte amach. Deacracht amháin is ea an ráta íseal freagartha ó shuirbhéanna foirne.

Léirítear áfach gur shroich nó gur sháraigh 36% des na heagraíochtaí an sprioc. Maidir le 17% eile acu ba figiúir idir 2% agus 3% a bhí i gceist. Trí chinn as a deich a thuairisc nach raibh aon duine faoi mhíchumas ar an bhfoireann acu ach eagraíochtaí beaga ab ea a bhformhór siúd (50 duine nó níos lú).

Chun idéal an sprioc 3% a chur chun cinn rinne ÚNM taighde ar nósanna agus ar chultúr ceannaireachta agus eagrúcháin. Foilseofar torthaí an taighde, a rinneadh i 2007, le linn 2008.

Lárionad Foirfeachta i nDearadh Uilíoch

Bunaíodh An Lárionad Foirfeachta i nDearadh Uilíoch (CEUD) i mí Eanáir agus chuaigh an Príomhoifigeach i mbun dualgais i mí Aibreáin. Beidh tacaíocht ag an ionad ó shaineolaithe i dteicneolaíocht an eolais agus cumarsáide (TEC), i dtimpeallacht thógtha agus i ndearadh tairgí/seirbhísí. Fostaíodh Oifigeach Sinsearach TEC roimh dheireadh na bliana 2007.

D'fhoilsigh an CEUD bróisiúr chun aird a thabhairt ar a gcuid oibre i réimsí caighdeáin agus oideachais agus chun an coincheap Dearadh Uilíoch a chur i láthair.

Scaipeadh an bróisiúr i measc ranna rialtais, comhlachtaí poiblí, eagraíochtaí gairmiúla, institiúidí tríú leibhéal agus tionscail áirithe.

Comhdháil CEUD

Tharla an chéad comhdháil idirnáisiúnta, dar teideal “Universal Design for the 21st Century: Irish and International Perspectives”,

i mBaile Átha Cliath mí Deireadh Fómhair. I láthair bhí oifigigh shinsearacha rialtais, lucht ollscoile, teachtaí ó thionscail, ó eagraíochtaí míchumais agus ó chomhlachtaí gairmiúla. Labhair saineolaithe ós na Stáit Aontaithe, ón Eoraip, ón Ríocht Aontaithe agus ón dtír seo faoi ábhair éagsúla mar a leanas:

- Teacht ar an Idirlíon: Caighdeán agus polasaithe a chur i gcrích trín gcleachtadh – an ról atá ag Dearadh Uilíoch maidir le teacht ar an Idirlíon
- Domhan Uileghabhálach a dhearadh – an dúshlán atá ann maidir le caighdeán agus le treoir a thabhairt do dearthóirí agus do cheannairí gnó; samplaí ó thionscnaimh a tharla le déanaí faoi aird an phobail a dhíriú ar a leithéid
- Dearadh Uilíoch agus an timpeallacht thógtha – taithí na Stát Aontaithe
- Tacaíocht a thabhairt do thionscail faoin bhForbairt ar Dhearadh Uilíochch i gCuraclaim – an gá atá le treoracha comónta a chruthú i gcúrsaí múinteoireachta

An timpeallacht thógtha

Le linn 2002 d'fhoilsigh ÚNM **Building for everyone: Inclusion, Access and Use**. Scaipeadh breis is 5,000 chóip agus tá íoslódáil déanta ar bhreis is 1,000 eile. Ó cuireadh amach an doiciméad seo tá mórán núála ann i nósanna tógála, in ábhair, i sonraíocht agus i dteicneolaíocht. Dá bhrí sin chuaigh ÚNM i dteagmháil le lucht a cheannaithe agus le húsáideoirí chun forbairt a dhéanamh a bheadh ag tógaint ar a bhfuil de mhaith ann.

Le linn 2007 lorg ÚNM athbhreithniú ar **Building for Everyone**, comhairliúchán agus forbairt sa réimse seo á gcur san áireamh. Beidh naoi gcinn de leabhráin faoin dtimpeallacht i gceist, idir ábhair spéise d'ailtirí, do dhearthóirí agus don phobal.

Leantar i gcónaí den teagmháil leis An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil faoi chaighdeán oiriúnacha tithíochta a fhorbairt.

TEC

Tá suíomh idirlín an CEUD á fhorbairt chun go mbeidh teacht air ag réimse leathan i measc an phobail nuair a sheolfar é i 2008. Beidh Dearadh Uilíoch i gceist ann maraon le háiseanna chun gréasáin idirlín a chruthú do pháirtithe leasmhara.

Tosaíocht

Straitéiseach 2

Monatóireacht agus Athbhreithniú ar an Straitéis Náisiúnta Míchumais

Grúpa Monatóireachta do na Páirtithe Leasmhara faoin Straitéis Náisiúnta Míchumais

Tá córas i bhfeidhm trína gcuirtear dhá thuairisc in aghaidh na bliana faoi bhráid an Ghrúpa Monatóireachta do na Páirtithe Leasmhara faoin Straitéis Náisiúnta Míchumais. Tá Roinn an Taoisigh agus ÚNM araon mar chomh-chathaoirligh agus mar bhall tá ÚNM (Cathaoirleach agus Stiúrthóir), oifigigh shinsearacha an Phlean Earnála agus ranna rialtais eile agus sé chinn de ghrúpaí míchumais (an Grúpa Páirtithe Leasmhara).

Mar bhall den ghrúpa thuasluaite tá ionadaíocht ag ÚNM ar na grúpaí monatóireachta laistigh des na ranna atá páirteach sa Phlean Earnála.

Chun go mbeidh tuairisceoireacht éifeachtach ar siúl, d'fhorbair ÚNM dréacht creata chun monatóireacht a dhéanamh ar an Straitéis Náisiúnta Míchumais maraon le táscairí don bhfeidhmíocht iomlán, a raibh baint ag an nGrúpa Oifigeach Sinsearach leis.

Grúpa Páirtithe Leasmhara Míchumais

Is é ÚNM a chuireann rúnaíocht ar fáil don Ghrúpa Páirtithe Leasmhara, ina bhfuil an Disability Federaton of Ireland, Inclusion Ireland, Mental Health Ireland, National Federation of Voluntary Bodies, Not for Profit agus People with Disabilities in Ireland.

Tosaíocht

Straitéiseach 3

Ceisteanna a aithint a bhaineann le polasaí agus le cleachtais i leith daoine míchumasaithe agus comhairle a thabhairt fúthu

Straitéis taighde

Tar éis dul i gcomhairle le mórán páirtithe leasmhara, inmheánach agus seachtrach, d'fhorbair ÚNM plan taighde feidhme dos na trí bliana 2007-2009. Leagtar amach sa phlean seo na gnéithe taighde atá sa tríú plan straitéiseach agus tá sé ar fáil ar an suíomh www.nda.ie. Ta rún ag ÚNM taighde leanúnach a dhéanamh chun: sonraí bunúsacha riachtanacha a sholáthar faoi mhíchumas; tacú le feidhmiú agus le monatóireacht maidir leis an Straitéis Náisiúnta Míchumais; tuiscint a chothú ar aon cheisteanna a rachaidh i bhfeidhm ar phleanáil sa todhchaí.

Taighde eiticiúil

Bhi dhá chruinniú ag Coiste Taighde Eiticiúil ÚNM le linn 2007 agus thug siad treoir agus cabhair maidir le hábhair eiticiúla a d'eascair ón dtaighde a bhí déanta, inmheánach agus seachtrach. Chun tacú le plan oibre a fhorbairt, d'iarr ÚNM forbhreach ar a leithéid de choistí atá bunaithe in Éirinn cheana féin. Tá sé i gceist i 2008 go

mbeidh an Coiste in ann treoir agus comhairle a thabhairt do thaighdeoirí seachtracha a bheadh ag lorg tacaíochta.

Meon daoine i leith míchumais

Tharla comhdháil mhór aon lae amháin “Attitude is everything: Understanding and Improving Attitudes to Disability” i mBaile Átha Cliath mí Meán Fhómhair. Seoladh dhá thuarascáil de chuid ÚNM ag an gcomhdháil, ceann amháin ina bhfuil torthaí an dara Suirbhé Náisiúnta ar Mheon i leith Míchumais a d'iarr ÚNM mí na Nollag 2006 agus ceann eile a chuireann na torthaí úd i gcomhthéacs idirnáisiúnta. Cuireadh i láthair freisin anailís ar staidéar déanta ar réamhchlaonadh agus ar idirdhealú in Albain, Sasana agus na Stáit Aontaithe.

Tharla ceardlann ag an ÚNM mí Meán Fhómhair ag a raibh saineolaithe idirnáisiúnta agus taighdeoirí ollscoie agus comhlachtaí poiblí. Ina measc siúd bhí Coláiste na Tríonóide agus an tÚdarás Comhionannais. Rinneadh plé ar thaighde sa todhchaí ar mheon daoine agus ar chomhoibriú idirnáisiúnta chun comparáid a dhéanamh mar gheall ar an ábhar seo.

Luathsheirbhísí idirghabhála

Sa Scéim Taighde ÚNM 2006-2007 bhí béim ar “Ardchaighdeáin i Luathsheirbhísí Idirghabhála a Chur Chun Cinn”. Beartaíodh ar thacú le cleachtais a bheadh bunaithe ar thaithí ins na seirbhísí úd agus aontaíodh freisin ar theacht le measúnú ar riachtanaisí do leanaí faoi bhun 6 bliana d’aois. Bronnadh seacht gcinn de ghradaim ar fad; ainmníodh na faighteoirí i **dTuarascáil Bhliantúil 2006** an ÚNM. Chríochnaigh cúig cinn des na tionscnaimh le linn 2007 agus beidh deireadh leis an dá cheann eile i 2008.

Chuir ceathrar faighteoirí a gcuid torthaí i láthair ag an séú Comhdháil Bhliantúil ar Thaighde Míchumais ag an ÚNM a tharla i mBaile Átha Cliath mí na Samhna. Bhí “Evidence-based Practice in Early Intervention for Children with Disabilities aged 0-6 years” mar theideal ar an gcomhdháil. Bhi plé agus cur i láthair faoin bhfianaise idirnáisiúnta a léiríonn tairbhe agus cuimsiú sóisialta do leanaí faoi

mhíchumas, dá muintir agus dóibh siúd a mbíonn ina bhfeighil. Bhí an tinreamh an-mhaith is móran teachtaí i láthair.

Seirbhísí do dhaoine a bhfuil deacrachtaí meabhairshláinte acu

Bronnadh ceithre dheontas taighde ag an gComhdháil Bhliantúil ar Thaighde Míchumais mar chuid de Scéim Taighde ÚNM, an bheim ar ardchaighdeán a chothú ins na seirbhísí do na daoine a bhfuil na deacrachtaí seo acu. B'iad seo a leanas na faighteoirí:

- Grúpa Rehab mar gheall ar imscrúdú a bhí déanta ar mheon athshlánaithe a thabhairt isteach in eagraíocht a chuireann na seirbhísí seo ar fáil;
- Scoil na Socheolaíochta i gColáiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath mar gheall ar staidéar ar fhir óga a bhí tar éis iarracht a dhéanamh ar lámh a cur ina mbás féin;
- An Fhoireann Síciatrach Chultúr mar gheall ar thaighde ar riachtanais idir shíceolaíoch agus shíciatriach a bhíonn ag inimircigh a bhaineann úsáid as na seirbhísí;
- Eve Tta mar gheall ar obair a rinneadh ar fhorbairt comhthéacs athshlánaithe.

Mná agus an Míchumas

D'iarr ÚNM léirmheas ar ábhar clóite ar “mhná agus an míchumas” chun a fháil amach an bhfuil ceangal idir ceisteanna inscne agus ceisteanna míchumais. Ba é an Women's Education, Research and Resource Centre a rinne an taighde agus seoladh an tuairisc dar teideal **Exploring the Research and Policy Gaps: A review of literature on women and disability**, mí Feabhra 2007 i gcomhar le Comhairle Náisiúnta na mBan in Éirinn, chun teacht le Bliain na hEorpa um Chomhionannas Deise do Chách.

Tharla comhairliúcháin ina dhiaidh sin chun tosaíocháí a aithint. Beidh ÚNM ag obair i gcomhar le Comhairle Náisiúnta na mBan in Éirinn ar thóir taighde áirithe bunaithe ar mholtaí a d'eascair ón dtuairisc.

Tharla an chéad taighde dá leithéid mí na Samhna sa Scoil Altramaís agus Cnáimseachais i gColáiste na Tríonóide Baile Átha Cliath. Scrúdaíod buanna agus lochtanna sláinte poiblí in Éirinn maidir le toircheas, le breith clainne agus le luathmháithreachas. Tionscnamh i gcomhar le Comhairle Náisiúnta na mBan in Éirinn is ea an taighde agus beidh grúpa stiúrtha ón dá áisín-teacht i bhfeighil na hoibre go ceann dhá bhliana.

Forbairtí idirnáisiúnta

Reachtáil ÚNM seimineár mí Dheireadh Fómhair ar Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta Daoine faoi Mhíchumas agus ar **Phlean Gníomhaíochta Míchumais 2006-2015** Comhairle na hEorpa. Ar na haoichainteoirí bhí Jim McCaffrey, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus Angela Grabagiu, Comhairle na hEorpa. Cuireadh i gcló an dá chaint, scaipeadh an téacs ar eagraíochtaí míchumais agus tá sé ar fáil ar an suíomh UNM www.nda.ie

Aosú agus an Míchumas

Leantar den obair a bhíonn ar siúl leis an gComhairle Náisiúnta um Aosú agus Daoine Aosta ar chur chuige maidir le haosú agus le míchumas i dteannta a chéile. Leagadh amach páipéar oibre eatarthu maidir le polasaí agus le cleachtas. Tionscnamh i gcomhar le 2007 Bliain na hEorpa um Chomhionannas Deise do Chách ab ea é seo.

Meon daoine i leith meabharshláinte

Léirigh taighde a rinne ÚNM le linn 2006 gurb é meon daoine i leith deacrachtaí meabharshláinte an bac is mó a bhíonn ar dhaoine i réimsí oideachais, fostaíochta, tithíochta agus caidrimh le daoine eile.

Reachtáil ÚNM feachtas fógraíochta le linn 2007 a raibh sé d'aidhm acu tionchar a imirt ar mheon an phobail ins na cúrsaí seo. Craoladh na fógraí go díreach tar éis na Nollag ar raidió, ar theleifís agus taispeánadh iad ag stadanna áirithe bus ar fud na tíre.

Feachtas dearfach ab ea é seo a dhírigh ar éagsúlacht an duine agus ar na gnéithe ina d'fhéadfaidís barr buaice a bhaint amach.

An léiriú a dhéantar ar dhaoine míchumasaithe ins na meáin chraolta

Tá ÚNM, i gcomhar le Coimisiún Craolacháin na hÉireann, ag obair ar theoracha maidir leis an léiriú a dhéantar ar dhaoine míchumasaithe ins na meáin chraolta. Níl a leithéid de staidéar déanta cheana.

Tá trí shruth éagsúil i gceist a thabharfaidh léargas ar an ábhar seo. Rinneadh anailís ar chláracha raidió agus telefíse náisiúnta i gcomhthéacs ceisteanna áirithe. Maidir le dlínsí eile scrúdaíodh caighdeáin cleachtais, reachtaíochta, cóid chleachtais/treoracha agus cóid dheonacha a bhí i bhfeidhm. Ar deireadh léireoidh an suirbhé (a bheidh críochnaithe go luath i 2008) an fhianaise atá ann faoi láithreoirí raidió agus telefíse i bPoblacht na hÉireann, le hanailís sainiúil trí réimse malartach.

Tá súil ag ÚNM go leanfar den obair seo i gcomhar le Coimisiún Craolacháin na hÉireann.

Tosaíocht

Straitéiseach 4

Treoracha, caighdeán agus cóid chleachtais a fhorbairt chun go mbeidh seirbhísí agus áiseanna ardchaighdeán ann do dhaoine míchumasaithe

Dámhachtainí Rochtain den Scoth

Tá sé d'aidhm ag an scéim bliantúil seo feabhas a chur ar theacht ar sheirbhísí do lucht míchumais. Bíonn trí réimse i gceist leis na dámhachtainí rochtain den scoth: seirbhís ardchaighdeán don chustaiméir, an timpeallacht thógtha agus teicneolaíocht an eolais agus cumarsáide (TEC). Tá bord neamhspleách ann chun cinneadh a dhéanamh; tá saineolaithe ós na hearnálacha poiblí agus príobháideach, ailtirí, speisialtóirí TEC agus lucht gairmiúil Daonacmhainní ina measc.

Bhí ÚNM ag plé le linn 2007 le comhlachtaí poiblí ar thart ar thríocha láithreán agus iad ag ullmhú don mheasúnú Rochtain den Scoth. Tharla an measúnú i gcás ceithre chinn déag acu agus bronnadh gradaim orthu ach amháin ar cheann a bhreithneofar arís i 2008.

Ag searmanas gradam mí na Nollag bhain Halla an Chontae i gCorcaigh an gradam ab airde, leibhéal “Sármhaith” mar gheall ar a bheith cuimsitheach agus núalach ina gcur chuige maidir le seirbhísí. Bhain na Coimisinéirí Ioncaim gradaim as trí chinn d’fhoirgnimh i mBaile Átha Cliath (Sráid Uí Chonaill, Tamhlacht agus Calafort Átha Cliath). I measc comhlachtaí poiblí eile bhí: Páirc Siamsaíochta Chathair na Mart, Leabharlann Bhéal an Átha, Leabharlann Léim an Bhradáin, Comhairle Contae Shligigh, Leabharlann Phort Lairge, Comhairle Contae Mhaigh Eo, Seirbhísí Fostaíochta FÁS, Comhairle Contae Loch Garman agus An Bord Pleanála.

Caighdeán inrochtaineachta agus cóid chleachtais

I ndiaidh suirbhé a rinne ÚNM le hoifigigh rochtana le linn 2006 tharla lá amháin díospóireachta leo ar an dTulach Mór mí Meithimh. Bhi ceardlanna ar ábhair spéise agus ba mhór an chabhair é seo do na 140 theachta ó 128 chomhlachtaí a bhí i láthair.

Ar an dul céanna rinne ÚNM teagmháil leis an Institiúid Riaracháin Phoiblí faoi chlár oiliúna agus gréasán tacaíochta dos na hoifigigh rochtana.

Lean ÚNM le comhairle agus le heolas a thabhairt do chomhlachtaí poiblí faoina **Chód Cleachtais um Theacht ar Sheirbhísí Poiblí agus ar Eolas ó Chomhlachtaí Poiblí.**

Tharla comhairliúchán le comhlachtaí poiblí mí na Nollag chun tuairimí a fháil ar an gcéad dréacht den suirbhé a úsáidfear le haghaidh monatóireachta.

Agus sinn ag súil le cóid cleachtais a fhorbairt do láithreáin oidhreachta, de réir Cuid 3 den Acht um Mhíchumas 2005, lorgaíodh taighde ar dheachleachtas idirnáisiúnta. Tharla seisiún eolais ar an dtaighde mí Meithimh d’oifigigh oidhreachta ó 22 chinn de chomhlachtaí poiblí.

Chríochnaigh ÚNM taighde a bhí ar siúl faoi bhealach amach shábháilte agus aslonnú do lucht míchumais. Cuireadh na torthaí faoi bhráid Cumann na bPríomhoifigeach Dóiteáin mí Dheireadh Fómhair agus foilseofar an tuairisc le linn 2008.

Tosaíocht

Straitéiseach 5

Dícheall a dhéanamh na tosaíochtaí straitéiseacha go léir a bhaint amach agus feabhas a chur ar an gcumarsáid

Leabharlann an ÚNM

Tá thart ar 50 000 mír sa leabharlann ar mhíchumas agus ar réimsí eile a bhaineann le hábhar. Sa bhailiúchán ollmhór seo tá na mílte leabhar, irisí, nuachtlitreacha, altanna, DVDnna, físeán agus Dlúthdhioscaí-ROM. Acmhainn iontach is ea í seo don bhfoireann agus do lucht úsáidte ar fud na tíre. Le linn 2007 cuireadh go mór leis na hacmhainní a bhaineann le Dearadh Uilíoch mar thacaíocht don Ionad Sármhaitheasa i nDearadh Uilíoch a bhí á bhunú.

Chláraigh 153 léitheoir seachtrach le linn 2007. Freagraíodh 2 381 cheist, méadú mór ar líon 2006. Ón bhfoireann ba mhó a tháinig ceisteanna (751); ón dtríú leibhéal/iarchéimithe (462); ó ranna rialtais, áisínteachtaí stáit agus rialtas áitiúil (259) agus ó eagraíochtaí míchumais (252). Chun eolas a sholáthar cuardaíodh catalóga agus ábhar clóite, an tIdirlíon agus chuathas i dteagmháil le heagraíochtaí eile. Tugadh ar iasacht 616 leabhar maraon le 660 alt idir irisí agus nuachtáin.

Bunachar teagmhála

Táthar ag iarraidh bunachar leathan d'eagraíochtaí agus do liostaí seoltaí a fhorbairt agus a bhunú mar áis do pháirtithe leasmhara. Bhí prótacal agus oiliúint foirne i gceist maraon le bailiú agus le fíorú sonraí.

Tiomantas don Sármhaitheas

Le linn 2006 shínigh ÚNM an creidiúnú Tiomantas Don Sármhaitheas chun é a chur chuig an European Foundation for Quality Management mar Shamhail Sármhaitheasa trí Dhearbhú Cáilíochta Feabhas Éireann. Chuige seo tharla ceardlanna mí na Samhna 2006 trína raibh próiséis féinmheasúnaithe don bhainistíocht agus don bhfoireann. Úsáideadh suirbhé ceistneora chun réimsí a aithint a bhféadfaí a fheabhsú.

Roghnaíodh trí chinn de thionscnaimh agus cuireadh i gcrích iad le linn 2007:

- Clár ionductaithe a fhorbairt san ÚNM
- Athbhreithniú ar chomhionannas agus ar chothroime maidir le hionadaíocht foirne ar choistí, aisíoc táillí do chúrsaí oiliúna/staidéar príobháideach agus teacht ag an bhfoireann ar oiliúint.
- Tionscnamh méadrach chun modhanna tomhas torthaí a athbhreithniú laistigh den ÚNM.

Bunaíodh grúpa stiúrtha ar a raibh trasghearradh teachtaí foirne chun maoirseacht a dhéanamh ar an dtionscnamh. Tháinig foirne tionscnaimh le chéile chun an obair a chur ar aghaidh i ngach réimse agus í a sheoladh faoi bhráid Dearbhú Cáilíochta Feabhas Éireann 2007. D'éirigh le ÚNM an creidiúnú a bhaint amach.

Straitéis Daonacmhainní

D'ullmhaigh ÚNM an chéad straitéis daonacmhainní do na trí bliana 2007 go 2009. Tá sé d'aidhm ag an straitéis cuimsitheach seo:

deachleachtas a chothú; an caighdeán iomlán daonacmhainní a fheabhsú; timpeallacht a chothú inar féidir leis an bhfoireann foirfeacht a bhaint amach de réir a gcumas; tacú le caidreamh éifeachtach leis an bhfoireann agus leis an gceardchumann; tacu le nuachóiriú, le solúbthacht agus le hathrú de réir **Cur Chun Cinn a Choinneáil agus I dTreo 2016**.

Tá plean gníomhaíochta agus clár ama do gach aon gheallúint acu siúd chun go mbeidh an straitéis mar áis forbartha agus feabhais go ceann trí bliana.

Athbhreithniú TEC

Thosnaigh athbhreithniú TEC idir chumraíocht agus bonneagar san ÚNM i 2006 agus bhí sé déanta Márta 2007. Léirigh an tuairisc stádas TEC agus moladh slite chun í a fheabhsú. Aontaíodh go nglacfaí le seirbhís rannpháirteach TEC agus go bhféadfaí dul isteach ar ghréasan Citrix de chuid An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí. Tá iniúchadh féidearthachta ar siúl sa Roinn mar gheall air seo.

Bainistíocht tionscnamh

Bunaíodh córas nua don bhainistíocht tionscnamh i gcomhair leis an bhfoireann. Tá feabhas ar fhíoraithe agus ar phróiséis chun tionscnaimh agus caiteachas a cheadú go hinmheánach maraon le treoracha poiblí do sholáthar. Mar thoradh ar an gcóras tá: bainistíocht éifeachtach acmhainní idir chaiteachas agus daonacmhainní do gach tionscnamh; comhoibriú éifeachtach le páirtithe leasmhara; bainistíocht éifeachtach ar thionscnaimh; tuiscint agus cur chuige comónta i leith foirne agus tionscnamh agus cinnteacht go bhfuil pleanáil agus feidhmiú ann i gcónaí maidir le gach gné d'aon tionscnamh, na fiontair san áireamh.

Mar chuid den chóras nua chun tionscnaimh a bhainistiú agus tábhacht obair foirne a cur san áireamh, tharla clár iomlán oiliúna mar thacaíocht don bhfoireann. Míníodh fíoraithe agus próiséis an chórais nua agus bhí oiliúint in obair foirne freisin.

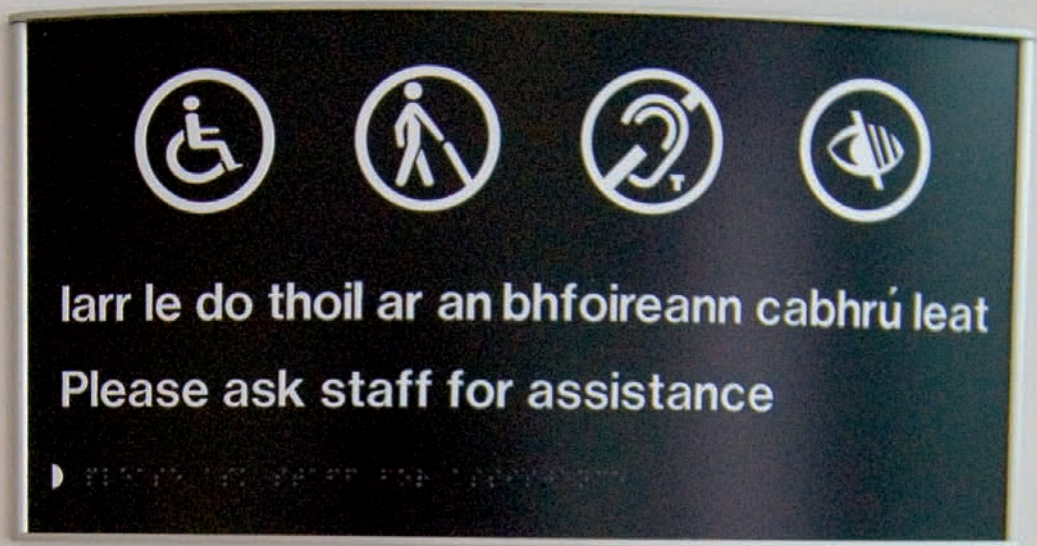
Córas Bainistíochta Forbartha agus Feidhmíochta

D'iarr ÚNM athbhreithniú ar an gCóras Bainistíochta Forbartha agus Feidhmíochta. Tá an córas anois ag teacht le nósanna agus le deachleachtas san earnáil phoiblí. Is féidir anois tosaíochtaí agus spriocanna a chur ar aon líne le haidhmeanna straitéiseacha agus le clár bliantúil oibre.

Leagadh amach an Córas Bainistíochta Forbartha agus Feidhmíochta i gcomhair leis an bhfoireann de réir na modhanna cuí agus tugadh oiliúint aonair don bhfoireann de réir an chórais chun feabhas a chur ar fhorbairt foirne agus ar a gcumas i réimsí tábhachtacha.

**An tÚdarás
Náisiúnta
Míchumais
Ráitis
Airgeadais**

31 Nollaig 2007

Clár na nÁbhar

Comhaltaí an Údaráis agus Eolas Eile	48
Ráiteas de Chúraimí an Údaráis	51
Ráiteas maidir leis an gCóras Rialaithe Airgeadais Inmheánach	52
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	55
Ráiteas na mBeartas Cuntasaíochta	58
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais	60
Clár Comhardaithe	61
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	62
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	62

Comhaltaí an Údaráis agus Eolas Eile

Ms A Kerins	Cathaoirleach
Mr A Browne	(d'éirigh as i bhFeabhra 2007)
Mr J Callanan	
Ms M Cronin	
Mr J Dolan	
Ms N Gildea	
Mr D Joyce	
Mr G Lambert	
Mr C Lynch	
Ms L Mc Clure	
Mr S Mc Nulty	(Ceaptha Márta 2007)
Mr J Martin	
Ms B O'Leary	
Mr D O'Shea	

Stiúrthóir: Siobhan Barron

Dlíodóirí: Kilcullen & Associates
183 Br. Ráth Maoinis, Íocht
Baile Átha Cliath 6

Baincéirí: Banc na hÉireann
Sráid Líosain Uacht
Baile Átha Cliath 4

Iniúchóirí: An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Caisleán Bhaile Átha Cliath
Baile Átha Cliath 2

An tÚdarás Náisiúnta Míchumais

Bunaíodh an tÚdarás Náisiúnta Míchumais an 12 Meitheamh 2000 faoi Alt 6 den Acht um Údarás Náisiúnta Míchumais 1999.

Feidhmeanna agus Cumhachtaí ÚNM

Is í príomhfheidhm an ÚNM comhairle a chur ar an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí maidir le ceisteanna beartais agus cleachtais mar a bhaineann siad le cúrsaí míchumais. Is iad feidhmeanna sonracha an ÚNM faoi Alt 8 den Acht um Údarás Náisiúnta Míchumais, 1999 ná:

- gníomhú mar chomhlacht náisiúnta lárnach a chuideoidh leis an Aire i dtaca le comhordú agus forbairt beartais maidir le daoine faoi mhíchumas
- tionscadail agus gníomhaíochtaí taighde ar shaincheisteanna maidir le míchumas a ghabháil de lámh nó a choimisiúnú, nó comhoibriú iontu, agus cuidiú a thabhairt i dtaca le forbairt faisnéise staidrimh is cuí chun pleanáil, soláthar agus faireachán a dhéanamh maidir le cláir agus seirbhísí do dhaoine faoi mhíchumas
- comhairle a thabhairt don Aire maidir le caighdeán chúil le haghaidh clár agus seirbhísí a sholáthraítear nó atá le soláthar do dhaoine faoi mhíchumas agus gníomhú mar chomhlacht comhairleach i leith caighdeán ghinearálta agus caighdeán shonrach a fhorbairt i ndáil leis na cláir agus na seirbhísí sin
- faireachán a dhéanamh ar fhorfheidhmiú caighdeán agus cód cleachtais i gcláir agus seirbhísí a sholáthraítear do dhaoine faoi mhíchumas agus tuarascáil a thabhairt don Aire ar an gcéanna
- idirchaidreamh a dhéanamh le comhlachtaí eile, idir chomhlachtaí corpraithe agus comhlachtaí neamhchorpraithe, a bhfuil baint acu le seirbhísí a sholáthar do dhaoine faoi mhíchumas agus éascú agus tacú a dhéanamh maidir le forbairt agus forfheidhmiú caighdeán cuí le haghaidh clár agus seirbhísí do dhaoine faoi mhíchumas
- cóid chleachtais a réiteach d'fhonn dea-chaighdeán agus deacháilíocht a bhaint amach i soláthar clár agus seirbhísí arna soláthar nó atá le soláthar do dhaoine faoi mhíchumas
- aitheantas a thabhairt do ghnóthú dea-chaighdeán agus deacháilíochta le linn cláir agus seirbhísí do dhaoine faoi mhíchumas a sholáthar lena n-áirítear trí chóras dámhachtainí comhionannais míchumais a sholáthar
- pleananna straitéiseacha a réiteach

Feidhmeanna breise an ÚNM, faoin Acht um Míchumas, 2005:

- Cóid chleachtais a réiteach a bheidh bainteach le hinrochtaineacht foirgneamh poiblí, seirbhísí, eolas agus

láithreacha oidhreachta agus le fostú daoine faoi mhíchumas san earnáil phoiblí ar iarratas an Aire. (Cuid 3 den Acht um Míchumas, 2005)

- Monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh spriocanna reachtúla um earcú agus fostú daoine faoi mhíchumas san earnáil phoiblí, bearta a mholadh san áit nach bhfuil na spriocanna seo dá gcomhlíonadh, agus cóid chleachtais a ullmhú nuair a iarrtar sin. (Cuid 5 den Acht um Míchumas, 2005)
- Lárionad Fairfeachta i nDearadh Uilíoch sa timpeallacht thógtha agus teicneolaíocht faisnéise a bhunú a chuirfidh chun cinn prionsabail an dearaidh uilígh ar féidir teacht orthu, iad a thuiscint agus a úsáid chomh fada agus is féidir ag daoine faoi mhíchumas ar an gcaoi is neamhspleáiche agus is nádúrtha sa raon dálaí is leithne is féidir gan an gá le hoiriúnú, mionathrú, gléasanna cúnamh nó réiteach speisialaithe. (Cuid 6 den Acht um Míchumas, 2005)

Cumhachtaí Reachtúla

D'fhonn a chuid feidhmeanna reachtúla a chomhlíonadh tá cumhachtaí áirithe ag an Údarás faoin Acht um Údarás Náisiúnta Míchumais 1999.

- Tá ceart ag an Údarás ar rochtain ar fhaisnéis (ag áireamh sonraí) atá ábhartha dá chuid feidhmeanna agus atá i seilbh comhlachtaí poiblí (Alt 13)
- Tig leis an Údarás faisnéis a lorg ar cheist ar bith a bhaineann le soláthar clár nó seirbhísí do dhaoine faoi mhíchumas atá curtha ar fáil trí dhualgas reachtúil agus atá maoinithe go huile nó i bpáirt ón gciste poiblí (Alt 14)
- Déanann an tÚdarás moltaí ar athbhreithniú, laghdú nó tarraingt siar airgid a sholáthraíonn an tOireachtas d'aon chlár nó seirbhís mar is dóigh leis é a bheith á chur ar fáil ar bhealach neamhleor nó míshásúil nó nach bhfuil sé á sholáthar do dhaoine le míchumais (Alt 15(4))

Tugann an tÚdarás tuarascálacha bliantúla agus tuarascála eile don Aire maidir lena fheidhmeanna (Alt 15).

Ráiteas faoi Chúraimí Chomhaltaí an Údaráis

Éilíonn Alt 17 den Acht um Údarás Náisiúnta Míchumais 1999 go réiteodh an tÚdarás ráitis airgeadais le haghaidh gach ceann de na blianta airgeadais, a thugann léargas cruinn agus cothrom ar ghnóthaí an Údaráis agus ar a ioncam agus caiteachas don tréimhse sin.

Agus na ráitis airgeadais á réiteach, caithfidh an tÚdarás:

- beartais oiriúnacha cuntasáochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bheidh réasúnta agus ciallmhar
- géilleadh do na Caighdeáin Chuntasaíochta is infheidhme faoi réir aon imeacht ábhartha arna nochtadh agus arna míniú sna ráitis airgeadais
- na ráitis airgeadais a réiteach ar bhonn gnóthais leantaigh ach i gcás nach cuí glacadh leis go mbeidh an tÚdarás Náisiúnta Míchumais ag leanúint ar aghaidh.

Tá cúram ar an Údarás as taifid chruinne cuntasáochta a choinneáil, a nochtann le cruinneas réasúnta tráth ar bith staid airgeadais an Údaráis agus a chumasaíonn dó a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais forálacha an Achta. Tá cúram air chomh maith as sócmhainní an Údaráis Náisiúnta Míchumais a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Thar ceann an Údaráis

Angela Kerins

Cathaoirleach

Siobhan Barron

Stiúrthóir

26 June 2008

Dáta

Ráiteas maidir leis an gCóras Rialaithe Airgeadais Inmheánach don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007

Thar ceann Bhord an Údarás Náisiúnta Míchumais, admhaím ár bhfreagracht as deimhin a dheánamh de chóras éifeachtach rialaithe inmheánach airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Ní féidir leis na córais ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú amach is amach, a sholáthar go bhfuil na sócmhainní faoi chosaint, na hidirbhearta údaraithe agus taifeadta i gceart, agus go ndéantar earráidí nó mírialtachtaí ábhartha a chosc nó go mbraithfí iad go tráthúil.

Tá céimeanna glactha ag an Údarás chun a chinntiú go bhfuil timpeallacht chuí rialaithe i bhfeidhm trí:

- Nósanna imeachta foirmeáilte a bhunú trí fheidhmeanna éagsúla coiste chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí agus shócmhainní na heagraíochta
- Freagrachtaí agus cumhachtaí bainistíochta a shainmhíniú agus a dhoiciméadú go soiléir
- Cultúr láidir cuntasachta a fhorbairt i ngach cuid den eagraíocht.

Tá próisis bunaithe ag an Údarás chomh maith chun rioscaí gnó a shainathint agus a mheas. Déantar sin ar bhealaí éagsúla lena n-áirítear:

- Nádúr, méid agus impleachtaí airgeadais rioscaí atá le breithniú ag an Údarás Náisiúnta Míchumais a shainathint
- Dealraitheacht na rioscaí aitheanta ag titim amach a mheasúnú. Tá clárleabhar rioscaí réitithe ag an ÚNM a chlúdaíonn dálaí rioscúla straitéiseacha, oibríochta (lena n-áirítear teicneolaíocht na faisnéise), airgeadais, clú/géilliú lachta
- Measúnú a dhéanamh ar chumas an Údaráis Náisiúnta Míchumais na dálaí rioscúla a thiteann amach a bhainistiú agus a mhaolú

- Oibriú go dlúth leis an Rialtas agus le gníomhaireachtaí agus institiúidí éagsúla chun a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ann maidir le spriocanna an Údaráis Náisiúnta Míchumais agus tacaíocht le haghaidh straitéisí an Údaráis chun na spriocanna sin a bhaint amach
- Athbhreithnithe rialta a dhéanamh ar phleananna straitéiseacha idir ghearrthearma agus fhadtéarma agus measúnú a dhéanamh ar na rioscaí maidir leis na cláir sin a thabhairt chun críche
- Spriocanna bliantúla agus níos fadtéarmaí a shocrú le haghaidh gach réimse dár ngnó agus tuairisciú rialta a dhéanamh ar na torthaí a fhaightear
- Nósanna imeachta agus soláthar caighdeánach fairsing a bhunú agus a chur i bhfeidhm faoin bhféadfaí cúnamh airgeadais a chur ar fáil do thionscadail, lena n-áirítear forálacha a éilíonn athíocaíocht muna gcomhlíonann an tionscadal na gealltanais a dhéanann an tionscnóir.

Tá an córas rialaithe airgeadais inmheánach bunaithe ar chreat d'fhaisnéis rialta bhainistíochta, nósanna imeachta riaracháin lena n-áirítear leithroinnt dualgas, agus córas tarmligthe agus cuntasachta. Áirítear ann go sonrach:

- Córas cuimsitheach buiséid le buiséad bliantúil a athbhreithnítear agus a aontaítear ag an Údarás
- Athbhreithnithe rialta ag an Údarás ar thuairiscí tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais a léiríonn feidhmíocht airgeadais le hais réamhaisnéisí
- Spriocanna a shocrú chun feidhmíocht airgeadais agus feidhmíochtaí eile a thomhas
- Treoirí rialaithe um infheistiú caipitil atá sainmhínithe go soiléir
- Disciplíní foirmeáilte um bainistiú tionscadail.

Tá foinsiú allamuigh déanta ag an Údarás maidir leis an tSeirbhís Iniúchta Inmheánaigh, a oibríonn de réir Chód Chreata den Chleachtas is Fearr, atá leagtha amach sa Chód Chleachtais maidir le Rialú Comhlachtaí Stáit, a ghlac an tÚdarás i Meitheamh 2002. Is í an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí a sholáthraíonn an tseirbhís iniúchta inmheánaigh. Tuairiscíonn an tSeirbhís Iniúchta Inmheánaí go rialta don Choiste Iniúchóireachta. Níor aithníodh aon mhórchéisteanna i gceachtar de na tuarascálacha.

Tá cúram ar an Údarás maidir le maoirsiú a dhéanamh ar chur chun feidhme moltaí na Seirbhíse Iniúchta Inmheánaigh chun a chinntiú go gcoimeádtar nósanna imeachta éifeachtacha rialaithe airgeadais i bhfeidhm agus athbhreithneoidh an Coiste Iniúchóireachta Pleananna Iniúchta Inmheánaigh chun aon réimsí nua aitheanta a chuimsiú iontu.

Is é an bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbhreithniú an Údaráis ar éifeachtacht na gcóras rialaithe airgeadais inmheánach ná:

1. obair na Seirbhíse Iniúchta Inmheánaigh agus an méid a dhéanann an Coiste Iniúchóireachta a mhaoirsíonn obair an Iniúcháin Inmheánaigh agus na timpeallacht rialachais chorpáidigh
2. bainisteoirí feidhmiúcháin an Údaráis Náisiúnta Míchumais a bhfuil cúram orthu maidir le forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe airgeadais
3. an coiste Airgeadais a thuairiscíonn in aghaidh na ráithe ar chaiteachas airgeadais agus ceisteanna gaolmhara agus
4. na saincheisteanna arna dtógáil ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Deimhním go ndearna an tÚdarás athbhreithniú foirmeálta ar éifeacht na gcóras rialaithe inmheánacha airgeadais in 2007.

Angela Kerins
Cathaoirleach

Dáta

Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste le cur i láthair Thithe an Oireachtais

Tá ráitis airgeadais an Údaráis Náisiúnta Míchumais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007 iniúchta agam faoi Alt 17 den Acht um Údaráis Náisiúnta Míchumais, 1999.

Tá na ráitis airgeadais, a ullmhaíodh faoi na beartais chuntasaíochta arna leagan amach sna ráitis, comhdhéanta den Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta, an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais, an Clár Comhardaithe, an Ráiteas ar Shreabhadh Airgid, Ráiteas Gnóthachan agus Cailteanas Aitheanta lomlán agus na nótaí gaolmhara.

Freagrachtaí Chomhaltaí an Údaráis agus an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste faoi seach

Tá an t Údarás freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an Achta um Údarás Náisiúnta Míchumais, 1999, agus as rialtacht na n-idirbheart a chinntiú. Ullmhaíonn an t Údarás na ráitis airgeadais de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn. Tá freagrachtaí cuntasaíochta Chomhaltaí an Údaráis leagtha amach sa Ráiteas um Fhreagrachtaí Chomhaltaí an Údaráis.

Is é m'fhreagrachtsa ná na ráitis airgeadais a iniúchadh de réir cheanglas ábhartha dlí agus rialúcháin agus Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire).

Tuairiscím mo thuairim maidir le cibé an dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn. Tuairiscím freisin cibé, dar liom, an raibh leabhair chuntais chuí coinnithe. Lena chois sin, deirim cibé an dtagann na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Tuairiscím ar aon chás ábhartha nár feidhmíodh suimeanna airgid chun na gcríoch a bhí beartaithe nó sa chás nach leanann na hidirbhearta do na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin mura bhfuil an fhaisnéis agus na mínithe ar fad faighte agam agus atá riachtanach chun críocha m'iniúchta. Scrúdaím an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais le

féachaint an léirítear ann gur chomhlíon an tÚdarás an Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit agus tuairiscím ar aon chás ábhartha nach ndéanann sé amhlaidh, nó más rud é go bhfuil an ráiteas míthreorach nó nach dtagann sé le faisnéis eile atá ar eolas agam de bharr na ráitis airgeadais a bheith iniúchta agam. Ní cheanglaítear orm a bhreithniú cibé an gclúdaíonn an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais gach priacal agus rialú airgeadais, ná teacht ar thuairim maidir le héifeachtacht na nósanna imeachta maidir le priacail agus rialú.

Léim faisnéis eile atá sa Tuarascáil Bhliantúil, agus breithním cibé an dtagann sé leis na ráitis airgeadais iniúchta. Breithním na himpleachtaí do mo thuarascáil ma thagaim ar an eolas faoi aon rud atá, de réir cosúlachta, ina mhíríteas nó ina neamhréireacht ábhartha leis na ráitis airgeadais.

An Bunús atá le mo Thuairim ar na Ráitis

I mbun m'fheidhme mar Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (Ríocht Aontaithe agus Éire) arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúcháireachta agus trí thagairt a dhéanamh do na nithe ar leith is gá a chur san áireamh i ndáil le cúrsaí bainisteoireachta agus oibriúcháin a ghabhann le comhlachtaí Stáit. Déantar scrudú mar chuid den iniúchadh, ar bhonn tástála, ar fhianaise a bhaineann le suimeanna agus rialtacht na n-idirbheart airgeadais a chuirtear san áireamh sna ráitis airgeadais, agus leis na hidirbhearta a fhoilsítear iontu. Chomh maith leis sin, cuimsíonn an t-iniúchadh measúnacht ar na meastacháin agus ar na breitheanna suntasacha a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus measúnacht le féachaint an n-oireann na beartais chuntasaíochta don bhail atá ar chúrsaí an Údaráis, ar feidhmíodh na beartais sin ar bhealach leanúnach agus ar foilsíodh iad ar bhealach sásúil.

Phleanáil mé agus rinne mé m'iniúchadh sa chaoi is go bhfaighinn an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a mheas mé a bheith riachtanach ionas go mbeadh leordhóthain fianaise agam a d'fhágfadh cinnteacht réasúnach ann go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíríteas ábhartha, cibé calaois nó neamhrialtacht eile nó earráid is cúis leis sin. I dteacht ar mo thuairim, rinne mé meastóireacht ar a shásúla is a cuireadh faisnéis i láthair sna ráitis airgeadais san iomlán freisin.

Tuairim

Is é mo thuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart, de réir Cleachtais Chuntasaíochta a nGlactar Leis go Coitianta in Éirinn, ar riocht ghnóthaí an Údaráis ag 31 Nollaig 2007 agus ar a ioncam agus ar a chaiteachas don bhliain dar críoch sin.

Is é mo thuairim go raibh leabhair chuntais chuí coinnithe ag an Údarás. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.

Gerard Smyth

**Le haghaidh agus thar ceann an
Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste
30 Meitheamh 2008**

Ráiteas na mBeartas Cuntasaíochta

Bunús na Cuntasaíochta

Réitíodh na ráitis airgeadais de réir an mhodh fabhraithe cuntasaíochta, ach mar a thugtar le fios thíos agus de réir na bprionsabal cuntasaíochta a bhfuil glacadh ginearálta acu faoin gcoinbhinsiún stairiúil costais.

Glactar le caighdeáin um thuairisciú airgeadais a mholann comhlachtaí aitheanta cuntasaíochta de réir mar a thagann siad i bhfeidhm.

Ioncam ó Dheontais Oireachtais

B'ionann an t-ioncam ón bhfoinse seo agus admhálacha iarbhír in airgead tirim sa tréimhse.

Sláinte agus Míchumas a Thomhas san Eoraip (MHADIE)

Cuirtear san áireamh in ioncam na bliana ina dtabhaítear an caiteachas gaolmhar maoiniú a fhaightear i dtaca le Sláinte agus Míchumas a Thomhas san Eoraip (MHADIE).

Tionscadal de chuid Choimisiún na hEorpa is ea é seo ar roghnaíodh an tÚdarás Náisiúnta Míchumais mar cheann dá chomhpháirtithe. Leanfaidh an tionscadal seo ar aghaidh i 2008.

Ioncam Eile - An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (NEPS)

Mínítear athchistiú ón Roinn Oideachais agus Eolaíochta, An tSeirbhís Náisiúnta Síceolaíochta Oideachais (NEPS) i dtaca le tuarastail agus aoisliúntas arna n-íoc ag an Údarás Náisiúnta Míchumais ar bhonn fabhraithe.

Sócmhainní Seasta agus Dímheas

Taispeántar sócmhainní seasta ag a gcostas nó luacháil stairiúil lúide dímheas carntha. Déantar soláthar le haghaidh dímheasa ag na rátaí bliantúla seo a leanas:

Trocán agus trealamh oifige	20.00% (Líne dhíreach)
Crua-earraí agus bogearraí ríomhaireachta	33.33% (Líne dhíreach)
Áitreabh	2.50% (Bonn iarmhéid laghdaitheach)

Cuntas Caipitil

Is é atá sa Chuntas Caipitil ná méid neamhamúchta an ioncaim a leithdháileadh chun sócmhainní seasta a cheannach.

Pinsin

Oibríonn an tÚdarás Náisiúnta Míchumais scéim pinsin sochair sainmhínithe atá maoinithe go bliantúil ar bhonn íoc mar a théann tú ó airgid atá ar fáil dó, airgid soláthartha ag an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus ó ranníocaíochtaí bainte ó thuarastail foirne san áireamh.

Léiríonn costais pinsean na sochair atá tuillte ag fostaithe sa tréimhse agus taispeántar iad glan ó ranníocaíochtaí pinsin foirne atá coinnithe ag an Údarás Náisiúnta Míchumais. Aithnítear méid a fhreagraíonn don táille pinsin mar ioncam sa mhéid is go bhfuil sé in-athghafa, agus cúitithe ag deontais faighte sa bhliain chun íocaíochtaí pinsin a ghlanadh.

Léirítear gnóthachain agus cailteanais achtúireacha a éiríonn ar dhliteanais scéime sa Ráiteas um Ghnóthachain agus Cailteanais Aitheanta agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá in-athghafa ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí.

Seasann dliteanais pinsean don luach reatha d'íocaíochtaí pinsin sa todhchaí tuillte ag an bhfoireann go dtí seo. Seasann maoiniú pinsin atá ar athló don sócmhainn comhfhreagrach le bheith aisghafa i dtréimhsí sa todhchaí ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí.

**Cuntas Ioncaim agus Caiteachais don bhliain dar críoch
31 Nollaig 2007**

	Nótaí	2007	2006
IONCAM		€	€
Ioncam deontais	2(a)	5,937,734	4,944,735
Glanmhaoiniú iarchurtha le haghaidh pinsean	10(b)	1,076,673	1,054,570
Ioncam Eile	2(b)	462,720	476,525
		7,477,127	6,475,830
Aistriú ó (go) Cuntas Caipitil	8	131,515	91,203
Ioncam iomlán		7,608,642	6,567,033
CAITEACHAS			
Tionscadail agus obair choimisiúnaithe	3	2,002,914	1,233,236
Costais forbartha, tacaíochta agus riaracháin			
Párolla	4	2,970,612	2,720,322
Costais Pinsin	10(c)	1,223,547	1,165,086
Costais Riaracháin	5	1,205,103	1,200,030
Dímheas	7	179,535	191,573
		5,578,797	5,277,011
Caiteachas Iomlán		7,581,711	6,510,247
Farasbarr (Easnamh) don bhliain		26,931	56,787
Farasbarr coinnithe ag 1 Eanáir		430,145	373,358
Farasbarr coinnithe ag 31 Nollaig		457,076	430,145
Ráiteas na nGnóchan agus na gCailteanas Aitheanta ar Fad			
Farasbarr (Easnamh) don bhliain		26,931	56,787
Gnóthachan/(Cailteanas) Achtúire ar Dhliiteanais pinsean		(712,000)	344,000
Coigeartú do Mhaoiniú Pinsean larchurtha		712,000	(344,000)
Gnóchan / (Cailteanas) Iomlán Aitheanta don bhliain		26,931	56,787

Baineann torthaí na bliana le hoibríochtaí leantacha.

Cuid de na Ráitis Airgeadais seo is ea Ráiteas na mBeartas

Cuntasaíochta, an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid, agus Nótaí 1 go 15.

Sínithe: (Cathaoirleach)

Angela Kerins

Sínithe: (Comhalta an Údaráis)

Christy Lynch

Sínithe: (Stiúrthóir)

Siobhan Barron

Dáta:

26 Meitheamh 2008

Clár Comhardaithe amhail ar an 31 Nollaig 2007			
	Nótaí	2007	2006
		€	€
SÓCMHAINNÍ SEASTA	7	3,432,308	3,563,823
SÓCMHAINNÍ REATHA			
Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí	12	217,387	223,947
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	9(b)	491,998	364,254
		709,385	588,201
DLITEANAIS REATHA			
Creidiúnaithe agus Fabhruithe	11	252,309	158,056
GLANSÓCMHAINNÍ REATHA		457,076	430,145
SÓCMHAINNÍ IOMLÁNA		3,889,384	3,993,968
LÚIDE DLITEANAIS			
REATHA ROIMH PHINSIN			
Sócmhainn Maoinithe larchurtha le haghaidh Pinsean	10(d)	(15,000,000)	(14,600,000)
Dlíteanais Pinsin	10(f)	15,000,000	14,600,000
		3,889,384	3,993,968
ARNA LÉIRIÚ AG			
An Cuntas Caipitil	8	3,432,308	3,563,823
Farasbarr Coinnithe ar Chuntas Ioncaim agus Caiteachais		457,076	430,145
		3,889,384	3,993,968
Cuid de na Ráitis Airgeadais seo is ea Ráiteas na mBeartas Cuntasaíochta, an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid, agus Nótaí 1 go 15.			
Sínithe: (Cathaoirleach)		Angela Kerins	
Sínithe: (Comhalta an Údaráis)		Christy Lynch	
Sínithe: (Stiúrthóir)		Siobhan Barron	
Dáta:		26 Meitheamh 2008	

**Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

	Nótaí	2007	2006
		€	€
Glansreabhadh airgid tirim isteach/amach ó Oibríochtaí	9(a)	169,964	(50,034)
TORTHAÍ AR INFHEISTÍOCHTAÍ AGUS SEIRBHÍSIÚ AIRGEADAIS			
Ús faighte		5,800	1,431
Glansreabhadh isteach ó infheistíochtaí agus ó sheirbhísiú airgeadais		5,800	1,431
GNÍOMHAÍOCHTAÍ INFHEISTÍOCHTA			
Ceannach sócmhainní seasta		(48,020)	(100,370)
Diúscairt sócmhainní seasta		0	0
Glansreabhadh airgid tirim amach ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		(48,020)	(100,370)
Méadú/ (Laghdú) in airgead tirim sa bhanc agus ar láimh		127,744	(148,973)

Cuid de na Ráitis Airgeadais seo is ea Ráiteas na mBeartas

Cuntasaíochta, an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid, agus Nótaí 1 go 15.

Sínithe: (Cathaoirleach)

Angela Kerins

Sínithe: (Comhalta an Údaráis)

Christy Lynch

Sínithe: (Stiúrthóir)

Siobhan Barron

Dáta:

26 Meitheamh 2008

**Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

**1. Clúdaíonn na Ráitis Airgeadais seo an bhliain dar críoch
31 Nollaig 2007.**

2. IONCAM	2007	2006
	€	€
2(a) Ioncam Deontais		
An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí	5,937,734	4,944,735
	5,937,734	4,944,735

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31ú Nollaig 2007		
2(b) Ioncam eile	2007	2006
An Roinn Oideachais agus Eolaíochta (NEPS)	440,821	417,748
Tionscal AE maoinithe MHADIE	3,563	21,718
Ús bainc	5,800	1,431
Admhálacha na Roinne Gnóthaí Sóisialta, Pobail agus Teaghlaigh	11,046	4,392
Foilseacháin	0	585
Cíos agus Seirbhísí	0	29,149
Ilghnéitheach	1,488	1,070
Athchistithe Taistil	2	432
	462,720	476,525
3. TIONSCADAIL AGUS OBAIR CHOIMISIÚNAITHE		
Dúshlán a thabhairt ar dhearcadh i eith feachtais um Shláinte Mheabhrach	502,374	0
Leabhrán faisnéise ar Straitéis Náisiúnta Míchumais	320,327	0
Sármhaitheas trí Scéim Dámhachtana Rochtana	188,641	124,444
Scéim le Taighde a chur chun cinn	102,071	97,132
Comhdháil um Thaighde ar Mhíchumas	62,212	31,416
Athbhreithniú na Litríochta ar Mhná agus Mhíchumas	60,912	23,401
Leabharlann Nua-ábhar	52,743	27,777
Comhdháil seolta Sármhaitheasa i nDearadh Uilíoch	50,157	0
Uasdátú ar TF ÚNM Treoirínte Rochtana	43,637	60,284
Taiscéaladh ar Fhostú Daoine faoi Mhíchumas	41,381	0
Ábhair Faisnéise, Cuid V den Acht Míchumais Rochtana	40,527	0
Athdhéanamh ar Thógáil do Chách 2002	36,766	0
Sármhaitheas trí Fhíseán Dámhachtana	36,598	0
Taighde ar an mBealach is Fearr le Monatóireacht a dhéanamh ar Chuid V den Acht Míchumais	31,488	39,343
Tiomanta don Sármhaitheas	30,237	8,289
Léiriúchán ar dhaoine faoi mhíchumas sna meáin	30,000	0

**Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

Foilsíú Treoirlínte Sláinte agus Sábháilteachta ar Dhul amach	29,494	18,088
Polasaithe AD agus Plean Traenála	25,916	19,965
Ionad don Sármhaitheas Um Chostais Bunaithe do Dhearadh Uilíoch	24,247	0
Cód Cleachtais ar Rochtain ar Láithreáin Oidhreachta	22,500	0
Ábhair Dearaidh agus Cló do ÚNM	21,968	0
Tuarascáil bhliantúil	21,635	28,071
Dearadh Lógó agus Forbairt CEUD	19,425	0
Taighde ar Eitic Thaighde	18,542	0
Taighde ar Luathfhágáil scoile ag daoine faoi mhíchumas	16,326	72,203
Seimineár choinbhinsiúin NA	15,680	0
Frámaíochta Monatóireachta	14,460	0
Athbhreithniú TF Infreastruchtúr 05-07	14,012	6,608
Comhdháil náisiúnta le Torthaí Suirbhéireachta Dearcaidh 2006 a leathadh	13,537	0
Athchló ar Fhoilseacháin Rochtana	12,112	0
Suirbhéireacht ar Dhearcadh i leith Míchumais	11,060	72,943
Forbairt ar Threoirlínte Rochtana	8,558	482
Feidhmiú Straitéise Cuimsithí Fostaíochta do dhaoine faoi Mhíchumas	8,465	4,232
Tacaíochtaí d'Oifigeach Rochtana	8,278	0
Taighde ar Stíleanna Cinnireachta	7,401	19,775
Athbhreithniú ar Rialuithe inmheánacha Airgeadais	7,260	15,352
Teagasc Eorpach agus Oireachtais	6,232	8,103
Treoirlínte maidir le Ról Oifigeach Rochtana	5,167	3,448
Foireann feidhmiúcháin Suíomh Gréasáin	5,122	75,963
Tiontuíte HTML	4,974	1,096
Sonraí Bonnlíne Míchumais	4,213	0
Dí-institiúideacht	3,955	0
Tomhais WHO ar Shláinte agus Mhíchumas san Eoraip faoi Mhaoiniú AE	3,563	3,036
Tomhais WHO ar Shláinte agus Mhíchumas san Eoraip faoi chostais ÚNM	272	17,693
Acmhainní Leictreonacha don Leabharlann	3,005	19,625
Cód Cleachtais ar Rochtain ar Sheirbhísí Poiblí	2,802	31,036
Coiste Comhairleach um Shláinte Mheabhrach	2,249	1,131

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31 ú Nollaig 2007		
Léamh phrofaí, Eagarthóireacht	2,212	0
Athbhreithniú Litríochta faoi Chaighdeán na Beatha i Suímh Chónaithe	1,331	20,031
Scoláireachtaí	1,270	18,810
Táscairí rannpháirtíochta	905	3,549
Plean Straitéiseach	741	86,081
Seirbhís For-rochtana Leabharlainne	713	1,336
Sláinte	575	51
Tiontú XML	557	1,626
Tionscadail an Choiste Comhairleach um Chaighdeán	548	0
Suirbhéireacht Monatóireachta ar Chóid Chleachtais	545	0
Foilseachán ÚNM ar a Chlár Taighde	538	0
Staidéar Náisiúnta ar Rannpháirtíocht Daoine faoi Mhíchumas i spórt	397	6,320
Clár tacaíochta um maireachtáil neamhspleách	296	3,039
Nuachtlitir um Chaighdeán	161	36
Foiréigean in aghaidh daoine faoi Mhíchumas	119	9,922
Treoirlínte d'Iniúchtaí Rochtana TFC	109	14,348
Lógó ÚNM	0	25,490
Leabharlann Bhunachair Sonraí	0	23,846
I dTreo Coinbhinsiúin ar Mhíchumas	0	16,939
Taighde Chuid M	0	16,226
Ceangal Irisí sa Leabharlann	0	14,000
Áionad Foirfeachta i nDearadh Uilíoch	0	13,916
Pleanáil Duine-lárnaithe	0	13,147
Luacháil Phiólótach um Chaighdeán Náisiúnta	0	12,777
Luacháil ar oibriú Scéime Deontais do Dhaoine faoi Mhíchumas	0	11,170
Treoirlínte um chomhionannas / Traenáil Mhíchumais	0	10,678
Treoir Conas a dhéanfa ar fhormáidí inrochtana	0	9,486
Seimineáir ar rochtain ar Sheirbhísí Poiblí	0	7,776
Treoirlínte ar Uirlis Iniúchta TFC	0	6,869
Measúnú Riosca	0	6,655
Treoirlínte d'Iniúchtaí Rochtana	0	6,024
Straitéis fostaíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas	0	5,573
Ainilís Staidrimh	0	5,445
Oideachas, Traenáil agus Fostaíocht	0	4,580

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31ú Nollaig 2007

Socrú, tionchar ar Chlár um Polasaí Rianaithe	0	4,043	
Foilseachán ÚNM ar a Chlár Taighde	0	2,945	
Uasghrádú Teileafóin	0	2,589	
Athbhreithniú ar Chomhdháil Oideachais ÚNM	0	871	
Teagaisc Athbhreithnithe T.Éir MH & LD	0	358	
Treoracha AE d'Úsáid Teicneolaíochta Cúnta	0	350	
Athbhreithniú Bunoideachais Céim I	0	227	
Coiste Comhairleach um Thaighde	0	39	
Comhdháil Oideachais 2005	0	(279)	
Treoir Rochtana d'Oibritheoirí Iompair in Éirinn	0	(566)	
Grúpa Comhairleach um Reachtaíocht Míchumais	0	717	
Sraith Seimineár ÚNM	(80)	80	
Coiste Comhairleach NSAI um Chaighdeáin	(524)	15,179	
	2,002,914	1,233,236	
4. COSTAIS PHÁROLLA	Nótaí	2007	2006
		€	€
Pá Fhoireann an ÚNM		2,238,651	2,201,373
Foireann gníomhaireachta		389,809	194,704
Pá Fhoireann NEPS		342,152	324,245
		2,970,612	2,720,322
Ba é 43 meánlíon na mball foirne a bhí fostaithe ag an tÚdarás sa bhliain (2006: 43)			
5. COSTAIS RIARACHÁIN	Nótaí	2007	2006
		€	€
Taisteal		59,714	50,304
Oiliúint		65,393	37,795
Táillí Comhdhála / Seimineáir		5,430	7,776
Earcaíocht		109,015	69,911
Táillí & Speansais an Údaráis	6	136,345	135,391
Táille Iniúcháireachta		23,000	21,000
Ús / táillí bainc		795	936
Ceaintín / béilí		103,027	89,286
Glanachtán / teaghlaigh		60,962	45,186
Bogearraí Ríomhaireachta Neamhchaipitil		13,373	42,257
Soláthairtí ríomhaire		3,420	2,956
Táillí comhairliúcháin		51,826	38,365

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31 ú Nollaig 2007

Cúiréirí	3,944	11,420
Gás / leictreachas	51,935	43,177
Árachas	34,253	32,058
Cúltaca TF	6,011	65,401
Táillí dlíthiúla	84,254	62,449
Cothabháil	98,436	135,621
Troscán / trealamh oifige (neamhchaipitil)	16,538	19,507
Soláthairtí oifige	20,964	25,108
Postas agus Teileafóin	49,782	59,085
Priontáil / fótachóipeáil	34,996	41,351
Bainistiú prionta	16,808	11,249
Caidreamh Poiblí	53,111	63,339
Foilseacháin / tréimhsiúcháin	4,965	2,617
Rátaí	66,960	64,474
Uirill	0	43
Slándáil	6,229	5,306
Seimineáir	2,609	6,535
Síntiúis / Bronntanais	10,966	4,513
Ilghnéitheach	4,199	927
Cothabháil an ghutháin	3,446	2,854
Aistriúcháin / Ateangairí	2,397	1,833
	1,205,103	1,200,030

6. TÁILLÍ & SPEANSAIS AN UDARÁIS

Íocadh caiteachas de €96,906.27 (€82,218.95 i 2006) maidir le táillí an Údaráis. Íocadh caiteachas de €39,438.37 (€53,172.05 i 2006) maidir le táillí coimhdeach an Údaráis.

7. SÓCMHAINNÍ SEASTA

	Crua-earraí agus Bogearraí Ríomhaireachta	Troscán agus Trealamh Oifige	Áitreabh	Iomlán
Costas nó Luacháil	€	€	€	€
Iarmhéid amhail 1 Eanáir 2007	377,528	416,957	3,929,988	4,724,473
Breiseanna ag costas	8,249	39,771	0	48,020
Iarmhéid amhail 31 Nollaig 2007	385,777	456,728	3,929,988	4,772,493

**Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

Dímheas Carnach				
Iarmhéid amhail I Eanáir 2007	308,232	333,418	519,000	1,160,650
Curtha chun dochair sa bhliain	46,234	48,026	85,275	179,535
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2007	354,466	381,444	604,275	1,340,185
GLANLUACH NA LEABHAR 31 Nollaig 2007	31,311	75,284	3,325,713	3,432,308
GLANLUACH NA LEABHAR 31 Nollaig 2006	69,296	83,539	3,410,988	3,563,823
		Nótaí	2007	2006
8. CUNTAS CAIPITIL			€	€
Iarmhéid ag I Eanáir			3,563,823	3,655,026
Aistriú chuig (ó) Cuntas Ioncaim agus Caiteachais				
Ioncam a úsáideadh chun sócmhainní seasta a cheannach	7		48,020	100,370
Amúchta sa bhliain de réir dímheas sócmhainní	7		(179,535)	(191,573)
			(131,515)	(91,203)
Iarmhéid ag 31 Nollaig			3,432,308	3,563,823
9. IMRÉITEACH SREABHADH AIRGID				
9(a) Réiteach an (easnaimh) / fharasbairr don bhliain go hairgead tirim ó oibríochtaí			2007	2006
			€	€
Farasbarr/ (Easnamh) don tréimhse			26,931	56,787
Coigeartú le haghaidh míreanna neamhoibriúcháin				
Ús Infhaighte			(5,800)	(1,431)
Gluaiseacht ar an gCuntas Caipitil			(131,515)	(91,203)
Coigeartú le haghaidh míreanna neamhairgid				
Dímheas			179,535	191,573
Athrú i bhFeichiúnaithe			6,560	(25,028)
Athrú i gCreidiúnaithe			94,253	(180,732)
Airgead Tirim ó Oibríochtaí			169,964	(50,034)

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31 ú Nollaig 2007

9(b) Anailís na n-iarmhéideanna airgead tirim agus gluaiseachtaí i rith na bliana	2007	2006
	€	€
Balance at 31 December 2006	364,254	513,227
Increase / (Decrease) in Cash	127,744	(148,974)
Balance at 31 December 2007	491,998	364,254

10. AOISLIÚNTAS

Faoin Acht um Údarás Náisiúnta Míchumais 1999, déanfaidh an tÚdarás le ceadú an Aire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus le cead an Aire Airgeadais scéim nó scéimeanna le haghaidh bronnadh sochar aoisliúntas ar nó i dtaca le baill foirne, lena n-áirítear Stiúrthóir an Údaráis. Dréachtaíodh Scéim Eiseamlárach agus tá sé ag feitheamh ar fhaomhadh na Roinne Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus na Roinne Airgeadais.

Oibríonn an tÚdarás Náisiúnta Míchumais scéim aoisliúntas neamh-mhaoinithe le sochair shainmhínithe don fhoireann.

I láthair na huaire faigheann baill foirne a bhí ina mbaill foirne de chuid an Bhoird Náisiúnta Athshlánúcháin (NRB) a théann ar scor sochair aoisliúntais faoi théarmaí Scéim Aoisliúntais an Rialtais Áitiúil. Faigheann baill foirne a bhí fostaithe ag an ÚNM ó bunaíodh é agus a théann ar scor sochair de réir théarmaí Scéim Aoisliúntais na nGníomhaireachtaí Sláinte Ainmnithe.

(a) Scéim Pinsean

Tá na torthaí a leagtar amach thíos bunaithe ar luacháil achtúireach na ndliteanas i dtaca le foireann ar seirbhís, ar scor agus básaithe de chuid an ÚNM amhail ar an 31 Nollaig 2007. Rinneadh an luacháil seo ag achtúir cáilithe neamhspleách chun críche an chaighdeáin chuntasaíochta, Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Uimh. 17 - Sochair Scoir (FRS 17)

Rinneadh an luacháil seo leis an modh aonaid bheartaithe.

B'iad seo a leanas na boinn tuisceana a úsáideadh le dliteanas na scéime a ríomh:

	2007	2006	2005	2004	2003
Ráta Lascaine	5.5%	5.5%	5.5%	5.5%	6%
Bonn tuisceana faoi ardú tuarastail	4%	4%	4%	4%	4%
Bonn tuisceana faoi ardú pinsin	4%	4%	4%	4%	4%
Boilsciú praghais	2%	2%	2%	2%	2%

Toisc gur scéimeanna neamh-mhaoinithe iad scéimeanna an ÚNM níl aon sócmhainní ann i dtaca le dliteanas pinsean fabhraithe de chuid foireann an ÚNM.

**Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

(b) Glanmhaoiniú larchurtha do Phinsin sa Bhliain	2007	2006
	€	€
Maoiniú in-aisghabhála maidir le costais pinsean sa bhliain reatha	1,380,000	1,300,000
Deontas Stáit a úsáideadh chun pinsinéirí a íoc	(303,327)	(245,430)
	1,076,673	1,054,570
(c) Anailís ar an méid a cuireadh chun dochair do bhrabús oibriúcháin faoi FRS 17	2007	2006
	€	€
Costas seirbhíse reatha	800,000	730,000
Ús ar Dhliteanais na Scéime Pinsin	580,000	570,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(156,453)	(134,914)
Cost seirbhíse go dtí seo	-	-
Táille oibriúcháin iomlán	1,223,547	1,165,086
(d) Sócmhainn Maoinithe larchurtha do Phinsin		
<p>Aithníonn an tÚdarás Náisiúnta Míchumais na méideanna seo mar shócmhainn atá comhfhreagrach don dliteanas neamh-mhaoinithe atá iarchurtha do phinsin ar bhonn tacar de bhoinn tuisceana atá tuairiscithe thuas agus líon iar-eachtraí. Ar an himeachtaí seo tá an bonn reachtúil do bhunú scéim aoisliúntais, agus an beartas agus an cleachtas i dtaca le maoiniú pinsean seirbhís phoiblí atá anois i bhfeidhm, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus próiseas na meastachán bliantúil. Cé nach bhfuil aon chomhaontú foirmiúil maidir leis na méideanna sonracha seo leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, níl aon fhianaise ag an Údarás Náisiúnta Míchumais nach n-íocfaidh an beartas maoinithe seo méideanna mar iad i gcónaí de réir an chleachtais reatha. B'ionann agus €15 milliún (2006: €14.6 milliún) an tsócmhainn maoinithe aiscurtha amhail ar an 31 Nollaig 2007.</p>		
e) Anailís ar an méid a aithníodh sa ráiteas de ghnóchain agus do chailteanais iomlána	2007	2006
	€	€
Cailteanais(ghnóchain) ar dhliteanais scéime	(712,000)	344,000
Athruithe i mbonn tuisceana faoi luach reatha dhliteanais na scéime	0	0
(Gnóchan) / cailteanas achtúireach aitheanta i STRGL	(712,000)	344,000

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch 31ú Nollaig 2007				
(f) Gluaiseacht san easnamh i rith na bliana		2007	2006	
		€	€	
Dlíteanas scéime ar 1 Eanáir		€14,600,000	€13,200,000	
Costas seirbhíse reatha		€800,000	€730,000	
Ús ar Dhlíteanais na Scéime		€580,000	€570,000	
Sochair iníoctha		(€268,000)	(€244,000)	
Gnóchan achtúireach aitheanta i STRGL		(€712,000)	€344,000	
Dlíteanas Pinsin		€15,000,000	€14,600,000	
Stair na gnóchan agus na gcaillteanas iarbhír				
gnóchain / cailteanas ar dhlíteanais scéime	2007	2006	2005	2004
méid	(€712,000)	€344,000	€558,000	€1,345,000
céatadán an luach reatha de dhlíteanais scéime	(5%)	2%	4%	11%
méid iomlán a aithnítear in STRGL				
méid	(€712,000)	€344,000	€558,000	€2,105,000
céatadán an luach reatha de dhlíteanais scéime	(5%)	2%	4%	18%
11. CREIDIÚNAITHE AGUS FABHRUITHE		2007	2006	
Párolla/Creidiúnaithe Éagsúla		€83,502	€22,055	
Creidiúnaithe a bhaineann leis an NRB		€14,484	€14,484	
Fabhruithe		€133,901	€121,517	
Ioncam Aiscurtha MHADIE		€20,422	€0	
Iomlán na gCreidiúnaithe		€252,309	€158,056	
12. FEICHIÚNAITHE AGUS RÉAMHÍOCAÍOCHTAÍ		2007	2006	
An Roinn Oideachais & Eolaíochta		€112,682	€105,510	
Cíos & Seirbhísí na Roinne Sláinte agus Leanaí / FÁS		€47,020	€53,369	
Feichiúnaí MHADIE		€3,036	€3,036	

**Nótaí leis na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch
31ú Nollaig 2007**

Feichiúnaithe Éagsúla an ÚNM	24,140		
Lúide Soláthar le haghaidh Drochfhiachais	(7,301)	€16,839	€12,969
Réamhíocaíochtaí		€37,810	€49,062
Iomlán na bhFeichiúnaithe		€217,387	€223,947

13. DLITEANAIS THEAGMHASACHA

Ní raibh aon dliteanais theagmhasacha ag 31 Nollaig 2007.

14. GEALLTANAIS CHAIPITIL

Ní raibh aon ghealltanais chaipitil gan íoc ag an Údarás amhail ar an 31 Nollaig 2007.

15. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

Faomhadh na Ráitis Airgeadais ar 6 Meitheamh 2008.

Aguisíní

Meeting Room 2

Meeting in Progress

Aguisín 1: Coistí an Udaráis le linn 2007

Coiste Iniúchta

Mr Tom O'Higgins (Cathaoirleach, d'éirigh as oifig Márta 2007)

Mr Derek Stavely (Cathaoirleach ó Mhárta 2007)

Mr Robert Cashell (ceapadh Márta 2007)

Mr Kevin Condon

Ms Maria Cronin(ceapadh Meitheamh 2007)

Mr Brian Duffy

Mr Gene Lambert (d'éirigh as oifig Meitheamh 2007)

Mr Christy Lynch

Coiste Airgeadais

Mr Christy Lynch (Cathaoirleach)

Mr Jack Callanan

Ms Maria Cronin (ceapadh Márta 2007)

Mr John Dolan (ceapadh Márta 2007)

Ms Noreen Gildea

Mr Seán Mistéil

Fo-choiste Rialachais

Ms Angela Kerins (Cathaoirleach)

Mr Gene Lambert

Ms Betty O'Leary

Mr Donie O'Shea

Fo-choiste Straitéis Náisiúnta Míchumais

Mr Donie O'Shea (Cathaoirleach)

Ms Siobhan Barron

Mr John Dolan

Ms Noreen Gildea

Mr Christy Lynch

Ms Betty O'Leary

Coiste Pearsanra agus Riaracháin

Ms Angela Kerins (Cathaoirleach)

Ms Maria Cronin

Mr John Dolan

Ms Noreen Gildea

Mr Jimmy Martin

Ms Lottie McClure

Ms Betty O'Leary

Coistí Comhairleacha

Coiste Eiticiúil Taighde Míchumais

An tOllamh Jerome Bickenback (Cathaoirleach)

Ms Selina Bonnie

Dr Ron Iphofen

Dr Tim Jackson

Ms Mairide Woods

Coiste Dámhachtainí Rochtain den Scoth

Mr James McClean (Cathaoirleach)

Mr Colm Butler

Mr Frank Daly

Mr Alexis Donnelly

Ms Chrissie Keane

Mr Michael McDonnell

Ms Sarah Neary

Ms Fionnuala Rogerson

Ms Angela Rolfe

Coiste Comhairleach um Shláinte Mheabhrach

Mr Frank Flannery (Cathaoirleach)

Mr Alan Chapman

Ms Finola Colgan (ceapadh Iúil 2007)

Mr Mick Coughlan
Mr Paul Howard (d'éirigh as oifig Meán Fómhair 2007)
Mr Niall Keane
Ms Michelle Kerrigan (ceapadh Márta 2007)
Ms Mary Keys
Mr Tony Leahy
Mr Andrew Logue
Mr Louie Maguire
Mr Jim McSweeney (d'éirigh as oifig Márta 2007)
Ms Rose Marie Murphy
Ms Patsy O'Brien (d'éirigh as oifig Iúil 2007)
Ms Winifred O'Hanrahan
Mr John Redican
Ms Joan Regan (ceapadh Deireadh Fómhair)
Mr John Saunders
Dr Margaret Webb

Aguisín 2: Foireann ÚNM ar 31 Nollaig 2007

Stiúrthóir: Ms Siobhan Barron
Cúntóir Pearsanta: Ms Bernadette Vella

Ionad Sármhaitheasa i nDearadh Uilíoch

Príomhoifigeach Dr Ger Craddock
Comhairleoir Sinsearach TEC Mr Donal Rice
Comhairleoir Sinsearach Dearaidh Folamh
Comhairleoir Sinsearach
Timpeallacht Thógtha Folamh
Cúntóir Riaracháin Folamh

Seirbhísí Corparáideacha

Bainisteoir Ms Cliona Curley
Cúntóir Pearsanta Ms Mary McNabola

Feidhmeannach Mr Michael Foley
Feidhmeannach – Airgeadais Ms Regina Mulligan
Cúntóir Riaracháin Ms Gretta Flynn
Cúntóir Riaracháin J/R Ms Carmel Clarke
Cúntóir Riaracháin J/R Ms Toni McDonald
Fáilteoir/Lasc-chlár Folamh
Coinneáil in Eagar Mr Paddy Power
Giolla Mr Paul Fox
Slándáil Mr Charlie Buckley
Glantóir Folamh

Polasaí agus Gnóthaí Poiblí

Ceannaire Ms Eithne Fitzgerald
Comhairleoirí Sinsearach Mr Edward Crean
Dr Rosarie McCarthy
Ms Mary Meaney
Mr Donie O'Shea
Ms Marion Wilkinson

Comhairleoirí	Dr Shari McDaid Folamh
Cúntóirí Riaracháin	Ms Jacinta Byrne Ms Heather O’Leary Folamh
Forbairt Taighde agus Caighdeán	
Ceannaire	Ms Mary Van Lieshout
Cúntóir Pearsanta	Ms Emma Doyle
Oifigeach Sinsearach Taighde J/R	Dr Anne Good
Oifigeach Sinsearach Taighde J/R	Dr Frances Hannon
Oifigeach Sinsearach Taighde	Folamh
Oifigeach Sinsearach Caighdeán – EtA	Mr Shane Hogan
Oifigeach Sinsearach Caighdeán	Folamh
Oifigeach Taighde	Ms Mary Murray
Cúntóir Taighde	Folamh
Oifigeach Caighdeán	Dr Anne-Marie Rooney
Comhordaitheoir Inrochtaineachta	
Timpeallacht Thógtha – EtA	Folamh
Comhordaitheoir	
Inrochtaineachta TEC – EtA	Folamh
Comhordaitheoir	
Inrochtaineachta CSC – EtA	Folamh
Oifigeach Eolais	Ms Helen Farrell
Cúntóir Eolais	Ms Amber Rockwell
Cúntóir Riaracháin – Taighde	Ms Louise Monahan
Cúntóir Riaracháin – Caighdeán	Folamh
Cúntóir Riaracháin – EtA	Martina McTiernan
Cúntóir Riaracháin – EtA	Folamh

Aguisín 3: Ionadaíocht ÚNM ar chomhlachtaí seachtracha le linn 2007

Ageing Well Network

Comhlacht Comhairleach na Rialachán Foirgníochta

- Cuid M Grúpa Oibre

Bus Éireann

- Grúpa Usáideoirí Míchumais

An Bord um Fhaisnéis do Shaoránaigh

- Grúpa Comhairleach um Threoracha i leith Rochtain Faisnéise do Chách

An Coimisiún um Rialáil Cumarsáide

- Painéal Comhairleach
- Fóram Tionscal ar Sheirbhísí do Lucht Míchumais

An Coimisiún um Rialáil Tacsaithe

- Comhairle Tacsaithe

An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta

- Fóram Comhairleach ar Lucht Míchumais a Fhostú

An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil

- Coiste Comhairleach Plean Gníomhaíochta um Mhíchumas
- Grúpa Comhairleach Náisiúnta chun Polasaí Tithíochta a Fhorbairt do Lucht Míchumais

An Roinn Sláinte agus Leanaí

- Coiste Comhairleach Náisiúnta Míchumais
- Coiste Náisiúnta um Bhunachar Míchumais Fisiciúil agus Céadfaíoch
- Grúpa Comhairleach Staidreamh
- Grúpa Oibre um Chaighdeáin a Fhorbairt i leith Measúnú Riachtanas Neamhspleách

An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

- Grúpa Oibre Comhionannais

An Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh

- Fóram Comhairleach Míchumais

Roinn an Taoisigh

- Grúpa Monatóireachta Páirtithe Leasmhara an Straitéis Náisiúnta Míchumais

An Roinn Iompair

- Fóram Iompair Mara
- Coiste Comhairleach um Iompar Poiblí (PTAC)
Disability Federation of Ireland (DFI)
- Fo-ghrúpa Tithíochta

An tÚdarás Comhionannais

- Coiste Bliain na hEorpa um Chomhionannais Deiseanna do Chách

FÁS

- Coiste Náisiúnta Comhairleach Míchumais

An tÚdarás um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte (HIQA)

- Grúpa Comhairleach um Ionaid Ainmnithe do Lucht Míchumais

Feidhmeannacht na Seirbhísí Sláinte

- Grúpa Seirbhísí Lae d'Aosaigh
- Grúpa Oibre Measúnú Riachtanas
- Grúpa Oibre Ionad Cónaithe
- Grúpa Maoirseachta um Reachtaíocht Míchumais
- Fóram do Dhaoine atá ag Aosú

An Bord Seirbhísí Bainistíochta Rialtais Áitiúil (LGMSB)

- Fo-ghrúpa Cumarsáide um Straitéis Náisiúnta Míchumais
- Fo-ghrúpa Cur i gCrích an Straitéis Náisiúnta Míchumais
- Fo-ghrúpa Stiúrtha an Straitéis Náisiúnta Míchumais
- Fo-ghrúpa Oiliúna um Straitéis Náisiúnta Míchumais

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta

- An Bord

Údarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI)

- Coiste Comhairleach um Chaighdeáin Inrochtaineachta do Chách

Oifig an Ombudsman do Leanaí

- Coiste Comhairleach Náisiúnta um Leanaí

An Coimisiún Sábháilteachta Iarnróid

- An Chomhairle Sábháilteachta Iarnróid

Aguisín 4: Foilseacháin agus aighneachtaí an UNM le linn 2007

Foilseacháin

Tuarascáil Bhliantúil 2006

At Least 3% of Public Service Jobs Are for People with Disabilities:
It's the law

Centre for Excellence in Universal Design (CEUD) – brochure

Draft Monitoring Questionnaire: The Implementation of the NDA
Code of Practice on Accessibility of Public Services and
Information provided by Public Bodies

Exploring the Research and Policy Gaps: A review of literature on
women and disability

Literature Review on Attitudes to Disability

Pleananna Nua Míchumais: A dtairbhe duitse agus do do chlann
Operational Research Plan

Phones and Broadband: A guide for people with disabilities and
older people – joint NDA/ComReg publication
Public Attitudes to Disability in Ireland

2006 Report on Compliance with Part 5 of the Disability Act 2005
on Employment of People with Disabilities in the Public Service

UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities and the
Council of Europe Disability Action Plan

Aighneachtaí

An Coimisiún Rialáil Cumarsáide (ComReg)

- Comhchomhairle um choinníollacha do cheadúnais domhanda digiteacha
- Ráiteas Straitéiseach 2008-2010

An Coimisiún um Rialáil Tacsaithe

- Caighdeán do thacsaithe inrochtana

An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil

- Caighdeán dearaidh d'árasáin
- Treoracha forbartha d'údaráis phleanála
- Treoracha do phleananna forbartha
- Páipéar Glas um Leasú Rialtais Áitiúil
- Meamram ar dheontais i leith bóithre den dara grád

An Roinn Sláinte agus Leanaí

- Athbhreithniú ar an bPlean Earnála
- Ráiteas Straitéise
- An Bille Sláinte 2007

An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

- Ceadú moltaí faoi Alt 48 (6) den Acht um Mhíchumas 2005 maidir le foirm agus ábhar tuairiscí reachtúla faoi Chuid 5 den Acht
- Ráiteas Straitéise

Údarás Aerfort Bhaile Átha Cliath

- Riail EC I 107/2006 a chur i bhfeidhm: Cearta maidir le taisteal do lucht míchumais agus dóibh siúd nach bhfuil cumas soghluaisteachta go hiomlán acu - páipéar comhairleach

Feidhmeannacht na Seirbhísí Sláinte

- Treoracha i leith seirbhísí a sholáthar in ionaid chónaithe do dhaoine óga faoi mhíchumas

An tÚdarás um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte (HIQA)

- Dréacht um chaighdeán náisiúnta i leith ionad cónaithe do dhaoine aosta

Coimisiún Meabhair-Shláinte

- Creat caighdeán do sheirbhísí sláinte in Éirinn – dréacht úirlisí
- Athbhreithniú ar oibriú an Acht um Mheabhair-Shláinte

Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt
(OECD)

- Athbhreithniú ar an seirbhís phoiblí

